

Statsbudsjett 2017

Klipp-og-lim

Innhold

Kulturdepartementet	1
Samferdselsdepartementet.....	19
Olje- og energidepartementet	21
Forsvarsdepartementet.....	25
Kunnskapsdepartementet.....	27
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	34
Nærings- og fiskeridepartementet.....	38
Klima- og miljødepartementet	39
Justis- og beredskapsdepartementet.....	44
Utenriksdepartementet.....	45
Helsedepartementet	45

Kulturdepartementet

1 Regjeringens kulturpolitikk

Kulturarv og kulturvern

Regjeringen vil verne om norsk kulturarv og ivareta kulturhistoriske bygninger og gjenstander. I budsjettforslaget for 2017 er følgende tiltak prioritert:

- Regjeringen foreslår å bevilge 50 mill. kroner til utvalgte tiltak for museer og kirkebygg som en del av tiltakspakken mot økt ledighet på Sør og Vestlandet, jf. omtale nedenfor. – Regjeringen foreslår et investeringstilskudd på 5 mill. kroner til nybygg for Norsk grafisk museum ved Museum Stavanger. I tillegg foreslås et tilsagn om ytterligere 25 mill. kroner i senere budsjettår, slik at samlet statlig tilskudd til prosjektet blir til sammen 30 mill. kroner.
- Regjeringen foreslår et investeringstilskudd på 15,9 mill. kroner til ombygging av museumsbygget KODE1 ved KODE
- Kunstmuseene i Bergen. I tillegg foreslås et tilsagn om ytterligere 10,1 mill. kroner i senere budsjettår, slik at samlet statlig tilskudd til prosjektet blir til sammen 26 mill. kroner.
- Tilskuddet til Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design foreslås økt for å forberede flyttingen av landets største kunstsamlinger til nye magasiner og utstillingslokaler på Vestbanen.

Tiltakspakke mot økt ledighet

Som en del av Regjeringens tiltakspakke mot økt ledighet foreslås det under Kulturdepartementet 50 mill. kroner knyttet til museer og kirkebygg på Sør- og Vestlandet, jf. omtale under kap. 322, post 70, kap. 328, post 70 og kap. 342, post 70. Det vises for øvrig til nærmere omtale i kap. 1 i Prop 1 S (2016–2017) (Gul bok).

2 Oversikt over budsjettforslaget for 2017

Utgifter fordelt på kapitler

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017	Pst. endr. 16/17
Administrasjon					
300	Kulturdepartementet	138 933	136 444	165 910	21,6
	<i>Sum kategori 08.10</i>	<i>138 933</i>	<i>136 444</i>	<i>165 910</i>	<i>21,6</i>
Samfunns- og frivillighetsformål					
310	Tilskudd til trossamfunn m.m.	282 857			
314	Kultursamarbeid i nordområdene og kultur næring	24 568	26 065		-100,0
315	Frivillighetsformål	1 769 501	1 674 635	1 577 060	-5,8
	<i>Sum kategori 08.15</i>	<i>2 076 926</i>	<i>1 700 700</i>	<i>1 577 060</i>	<i>-7,3</i>
Kulturformål					
320	Norsk kulturråd	722 552	810 340	1 088 028	34,3
321	Kunstnerøkonomi	466 547	490 300	500 739	2,1
322	Bygg og offentlige rom	475 421	491 553	225 496	-54,1
323	Musikk og scenekunst	1 168 493	1 194 684	2 692 733	125,4
324	Scenekunstformål	2 048 105	2 094 014		-100,0
325	Allmenne kulturformål			499 849	
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	894 127	909 568	791 425	-13,0
328	Museum og visuell kunst	1 133 514	1 224 545	1 540 910	25,8
329	Arkivformål	374 739	372 011	395 502	6,3
	<i>Sum kategori 08.20</i>	<i>7 283 498</i>	<i>7 587 015</i>	<i>7 734 682</i>	<i>1,9</i>
Medieformål m.m.					
334	Film- og medieformål	757 286	803 976	827 510	2,9
335	Mediestøtte	364 417	377 633	373 720	-1,0
337	Kompensasjon for kopiering til privat bruk	45 354	46 215	47 000	1,7
339	Pengespill, lotterier og stiftelser	73 755	73 277	86 666	18,3
	<i>Sum kategori 08.30</i>	<i>1 240 812</i>	<i>1 301 101</i>	<i>1 334 896</i>	<i>2,6</i>

Offentlig-privat kultursamarbeid

Utfordringer og strategier

Gaveforsterkningsordningen er utvidet fra tidligere å gjelde kun museer til å gjelde alle kunst- og kulturområder fra og med 2016.

Norsk kulturråd og kunstfeltene

Visuell kunst Tilstandsvurdering

Gjennom museumsreformen ble en rekke kunstmuseer konsolidert med andre museumstyper. Dette har bl.a. medført at den visuelle kunsten har fått flere formidlingsarenaer, samt at det visuelle feltet kan sees i sammenheng med kulturhistoriske samlinger.

Utfordringer og strategier

Den største enkeltsatsingen innenfor det visuelle kunstfeltet er nybygget for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design på Vestbanen i Oslo. Byggearbeidene er i gang, og det forventes at museet står ferdig i 2019 med åpning i 2020. Se for øvrig omtale under kap. 322 Bygg og offentlige rom.

Kulturvern – arkiv, bibliotek, museum og språk

Arkiv, bibliotek og museum er kulturarvsinstitusjoner som samler inn, bevarer, tilgjengeliggjør og formidler kilder som kaster lys over norsk historie, kultur og samfunn. Samlingene har uvurderlig betydning som grunnlag for forskning og kunnskapsutvikling. Med utgangspunkt i egne samlinger og særskilte samfunnsoppdrag driver institusjonene utadrettet formidling for et bredt publikum, blant annet gjennom utstillinger, foredrag og utlånsvirksomhet. I tillegg fyller mange av institusjonene en viktig funksjon som møteplass og arena for formidling også av andre kunst- og kulturuttrykk.

Museum

Tilstandsvurdering

De museene som Kulturdepartementet yter tilskudd til, har et årlig besøkstall på om lag 6 millioner. Basis for formidlingsarbeidet er store gjenstandssamlinger, herunder vel 5 000 kulturhistoriske bygninger. Museene har behov for et bredt spekter av faglig kompetanse for å sikre kvalitativt gode løsninger og resultater. Gjennom museumsreformen er antallet selvstendig institusjoner redusert betydelig. Dette har gitt større fagmiljøer og faglig sterkere museer. For øvrig pågår det et utstrakt samarbeid på tvers av institusjonsgrensene gjennom over 20 faglige nettverk.

Utfordring og strategier

For å beholde og ytterligere øke sitt publikumsbesøk må museene ha en enda tydeligere satsing på gode formidlingsstrategier. God formidling forutsetter institusjoner som har en kvalifisert tilnærming til både formidlingsoppgavene, kunnskapsoppbyggingen og bevaringsfunksjonene. Flere museer har utfordringer knyttet til forvaltning av samlingene. Gode magasiner, tilgang til konserveringstjenester og håndverkere som mestrer gamle teknikker og ferdigheter, er knapphetsfaktorer. I enkelte deler av landet er det ønskelig å få iverksatt ytterligere konsolideringer for å oppnå mer bærekraftige institusjoner. Det pågår viktige prosesser i flere fylker, og fra statlig hold føres det en løpende dialog med involverte parter for å sikre framdrift og vurdere mulige løsninger.

Internasjonalt kultursamarbeid og deltakelse

Tilstandsvurdering

Det norsk-russiske kultursamarbeidet følger treårige programmer som rulleres i samarbeid med det russiske kulturministeriet. I 2016–2018 fokuserer programmet på utvikling av samarbeid på festivalområdet og på museumsfeltet. Urfolkskultur og barn og unge inngår også. Se for øvrig omtale under kap. 325.

Kap. 320 Norsk kulturråd

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
01	Driftsutgifter	136 799	133 683	153 022
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 771	18 140	3 000
51	Fond for lyd og bilde	36 718	37 416	38 050
52	Norges forskningsråd	12 654	12 894	
53	Sametinget	78 986	80 487	
55	Norsk kulturfond	78 774	81 256	893 956
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	213 430	244 397	
74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd	7 554		
75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	12 008	50 532	
77	Prosjekt- og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet	25		
78	Ymse faste tiltak	35 944	37 298	
79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 01</i>	7 040	8 587	
82	Nobels Fredssenter	29 519	30 080	
85	Gaveforsterkningsordning	30 330	45 000	
86	Talentutvikling	30 000	30 570	
	Sum kap. 320	722 552	810 340	1 088 028

Mål for 2017 Bevilgningene under kapitlet bygger opp under departementets overordnede mål om å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse, samt å samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarv. Målene for bevilgningene til Norsk kulturråd i 2017 er å:

- legge til rette for produksjon og formidling av ulike kunst- og kulturuttrykk
- utvikle museumssektoren
- styrke internasjonalt samarbeid på kulturfeltet

Budsjettforslag 2017

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten skal dekke lønns- og driftsutgifter for fagadministrasjonen i Norsk kulturråd, og utgifter til drift av råd og utvalg. Kulturrådets fagadministrasjon er sekretariat for de tre selvstendige styrende organene for Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde og Statens kunstnerstipend. Videre har fagadministrasjonen ansvar for forvaltningsoppgaver knyttet til museumssektoren, oppfølging av UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv, internasjonalt kulturarbeid knyttet til EUs kulturprogram m.m. Utgifter til drift av råd og utvalg har økt i senere år, bl.a. grunnet styrket geografisk representasjon. Norsk kulturråd har også over tid belastet Norsk kulturfond for enkelte driftsutgifter knyttet til tilskuddsordninger. Slike utgifter skal etter sin art dekkes av driftsbevilgningen til Norsk kulturråd på post 01. Som følge av dette foreslås 9,4 mill. kroner overført fra kap. 320, post 55 til kap. 320, post 01.

	(i 1 000 kr)		
	2015	2016	2017
Allmenne kulturformål	78 737	81 256	81 132
Visuell kunst	90 556	102 618	107 980
Musikkformål	258 221	353 998	356 562
Scenekunstformål	131 657	138 907	139 281
Litteraturformål	177 056	178 265	178 774
Kulturvernformål	29 487	30 174	30 227
Sum	765 714	885 218	893 956

Tabellen viser *bevilget* beløp for 2015 og 2016, og forslag til bevilgning i 2017

Fra 2017 er tilskuddet til Jødisk kulturfestival i Trondheim lagt inn under Jødisk museum i Trondheim. I henhold til dette foreslås 400 000 kroner overført fra kap. 320, post 55 til kap. 328, post 78, jf. omtale under kap. 328, post 78.

Kap. 322 Bygg og offentlige rom

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
01	Driftsutgifter	16 875	16 419	18 306
50	Kunst i offentlige rom	24 321	27 578	25 000
55	Norsk kulturfond	90 556	102 618	
70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>			178 500
72	Knutepunktinstitusjoner	6 997		
73	Nasjonal museet for kunst, arkitektur og design	282 434	287 800	
75	Offentlig rom, arkitektur og design	4 334		
78	Ymse faste tiltak	49 904	57 138	3 690
	Sum kap. 322	475 421	491 553	225 496

Innledning

Tilskuddet til Nasjonalmuseet for kunst, design og arkitektur som i 2016 ble bevilget under kap. 322, post 73 foreslås overført til kap. 328, post 70. Kap. 322, post 73 foreslås derfor avviklet.

Post 70 Nasjonale kulturbygg, kan overføres

På posten er det foreslått en bevilgning på 178,5 mill. kroner til nasjonale kulturbygg i 2017. Dette inkluderer 15 mill. kroner i engangstilskudd i forbindelse med tiltakspakken mot økt ledighet, nærmere omtalt i Del I, et tilskudd som i 2017 foreslås å tilfalle et båtprosjekt i regi av KODE – Kunstmuseene i Bergen.

Prosjekter	Vedtaksår	(i mill. kroner)			
		Samlet tilskudd	Tidligere bevilget	Forslag 2017	Gjenstår til senere år
Norsk Folkemuseum, <i>Bybygg</i> , Oslo	2013	80,0	68,0	7,0	5,0
Munchmuseet, nybygg i Bjørvika, Oslo	2014	605,0	0,0	100,0	505,0
Museum Nord, vernebygg <i>MS Finnmarken</i> , Stokmarknes	2014	40,0	28,0	4,0	8,0
Norsk Folkemuseum, Båthallen, Norsk Maritimt Museum, Oslo	2015	29,0	12,0	10,0	7,0
Landsdelsscene for dans, Ål kulturhus, Hallingdal	2015	13,2	7,9	1,3	4,0
Dalane folkemuseum, Jøssingfjord vitenmuseum, Nedre Hellen kraftstasjon	2015	26,0	11,0	4,0	11,0
Norsk luftfartsmuseum, utstilling sivil luftfart, Bodø	2015	10,0	6,0	2,0	2,0
Nordlandsmuseet, « <i>Anna Karoline</i> » Norsk jektefartsmuseum, Bodø	2015	33,7	4,0	4,0	25,7
Museum Stavanger, nytt grafisk museum, Stavanger		30,0	0,0	5,0	25,0
KODE – Kunstmuseene i Bergen, Ombygging av KODE 1, Bergen		26,0	0,0	15,9	10,1
Nordmøre museum, Geitbåtmuseet, rehabilitering, Halså		7,0	0,0	4,0	3,0
Museum Midt, Spillum sag besøksbygg, Namsos		3,8	0,0	3,8	0,0
Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark, fellesmagasin Gjenreisningsmuseet, Hammerfest		4,5	0,0	2,5	2,0
KODE – Kunstmuseene i Bergen, ny elektrisk passasjerbåt til <i>Lysøen</i> , Os		15,0	0,0	15,0	0,0
Sum		923,2	136,9	178,5	607,8

For 2017 foreslås følgende nye prosjekter:

Museum Stavanger, nytt grafisk museum,

Stavanger Museum Stavanger vil oppføre et nybygg for Norsk grafisk museum inkludert nye utstillinger, tilpasning til eksisterende bygg ved samlokalisering med Norsk hermetikkmuseum samt opparbeiding av uteområde. Prosjektet planlegges realisert i samarbeid med Stavanger kommune. Prosjektet har en ramme på 90 mill. kroner, hvorav staten forventes å bidra med 30 mill. kroner. KODE – Kunstmuseene i Bergen, ombygging av KODE 1, Bergen Museumsbygget KODE 1 ved Byparken i Bergen sentrum skal oppgraderes slik at det fyller moderne krav til funksjonalitet, sikkerhet og tilgjengelighet. Publikum skal få tilgang til en betydelig større del av samlingen enn i dag. Ombyggingen skal også føre til sikrere og mer synlig og effektiv samlingsforvaltning. Prosjektet har en ramme på 80 mill. kroner, hvorav staten forventes å bidra med 26 mill. kroner.

Nordmøre museum, Geitbåtmuseet, rehabilitering, Halså

Nordmøre museums avdeling Geitbåtmuseet ligger i Halså kommune, og er lokalisert i bygningen etter Enge Tresliperi fra 1912. Bygget er i dårlig stand, og prosjektet omfatter istandsetting og restaurering av lokalene for oppbevaring av museets viktige samling bestående av 48 båter, den eldste fra midten av 1800-tallet. Museets spesialoppgave er knyttet til klinkbygde båter fra Nordmøre, alt fra små færingar til kirkebåt og krøtterbåt. Staten forventes å bidra med 7 mill. kroner til prosjektet, tilsvarende 1/3 av de samlede kostnadene.

Museum Midt, Spillum sag besøksbygg, Namsos

Norsk Sagbruksmuseum utenfor Namsos sentrum åpnet for publikum i 1991. Det er en avdeling under det konsoliderte Museum Midt og forvalter Spillum Dampsag og Høvleri som står blant de 15 høyest prioriterte kulturminnene på Riksantikvarens verneplan for tekniske og industrielle kulturminner. Museum Midt vil bygge et besøkscenter for å legge til rette for økt formidling og aktiviteter for publikum ved anlegget. Prosjektet innebærer rehabilitering og modernisering av en eksisterende lagerbygning. Prosjektet har en ramme på 12,8 mill. kroner, hvorav staten forventes å bidra med 3,8 mill. kroner.

Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark, fellesmagasin Gjenreisningsmuseet, Hammerfest

Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark vil skape et fellesmagasin for museets avdelinger ved å bygge om kjelleren i museets lokaler i Hammerfest. Museet har per i dag ikke tilgang til tilfredsstillende magasinforhold. Det er vedtatt lokal og regional finansiering for 2/3 av byggekostnadene. Staten forventes å bidra med 4,5 mill. kroner til prosjektet.

For 2017 foreslås følgende prosjekt under tiltakspakken mot økt ledighet – kulturbygg: KODE – Kunstmuseene i Bergen, ny elektrisk passasjerbåt til Lysøen, Os
Ole Bulls hjem Lysøen er en kunst- og kulturhistorisk attraksjon i Os kommune utenfor Bergen. Tilgjengeligheten er avhengig av båttransport, men eksisterende båt er utdatert. KODE har derfor i lengre tid arbeidet med spesifikasjonene for en ny båt, og prosjektet er klart for anbudsinnhentelse. Det er lagt opp til en båt med miljøvennlig elektrisk motor. Regjeringen foreslår et engangstilskudd fra tiltakspakken på 15 mill. kroner til dette prosjektet.

Post 78 Ymse faste tiltak

Det er foreslått et tilskudd på 0,3 mill. kroner til forvaltning m.m. av A.C. Houens Fonds Diplom som er statens eldste og høyeste utmerkelse for fremragende arkitektur. Styret for Norske Arkitekters Landsforbund har vært jury, og forbundet har ivaretatt forvaltningen t.o.m. 2016. Nasjonalmuseet skal heretter ivareta arbeidet med forvaltningen m.m. i nært samarbeid med Norske Arkitekters Landsforbund. Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til i 2017 under denne posten, framgår av vedlegg 1.

Nasjonalmuseets nybygg på Vestbanen

Utgiftene til byggeprosjektet til Nasjonalmuseets nybygg på Vestbanen bevilges over Kommunalog moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 2445, post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter. Utgiftene til løst brukerstyr i det nye museet bevilges over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, post

45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Statsbygg organiserer og styrer brukerutstyrsprosjektet som en integrert del av byggeprosjektet, men likevel slik at det framgår at selve byggeprosjektet og brukerutstyrsprosjektet finansieres over separate budsjettposter.

Post 85 Gaveforsterkningsordning

Bevilgningen på posten er overført fra kap. 320, post 85. Posten omfatter gaveforsterkningstilskudd til museer samt virksomheter innen musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst og kulturbygg.

Tilskuddet ble i 2016 økt til 45 mill. kroner i forbindelse med utvidelse av ordningen. Posten foreslås økt med 6,2 mill. kroner i 2017

Post 86 Talentutvikling

Gaveforsterkningsordningen

Ordningen som Regjeringen innførte i 2014, der pengegaver til museer blir forsterket med et statlig tilskudd på inntil 25 pst. av gavebeløpet, ble videreført i 2015. Da fikk flere museer anledning til å søke, og rammen ble utvidet til 30,3 mill. kroner fra 10 mill. kroner året før. Ved inngangen av 2015 var det et etterslep av godkjente søknader på 7,6 mill. kroner som ble belastet årets ramme. I 2015 kom det inn 150 nye søknader til en verdi av 38,4 mill. kroner. Som foregående år ble søknadene behandlet og ekspedert løpende. Totalt var det 57 museer (om lag 40 pst. av de som kvalifiserer til å søke) som benyttet seg av ordningen, mot 31 museer året før. Ved utgangen av 2015 var det et etterslep på 15,3 mill. kroner som gikk til belastning på rammen for 2016.

Kap. 328 Museum og visuell kunst

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
55	Norsk kulturfond	29 487	30 174	
70	Det nasjonale museumsnettverket	1 087 052	1 173 881	1 462 990
78	Ymse faste tiltak	16 975	20 490	77 920
	Sum kap. 328	1 133 514	1 224 545	1 540 910

Innledning

Kapitlet omfatter tilskudd til museer i det nasjonale museumsnettverket, ymse tiltak på museums- og kulturvernområdet, samt midler til flere andre institusjoner og tiltak som formidler visuell kunst.

Bevilgningene til Norsk kulturfond er fra 2017 samlet under kap. 320, jf. omtale under kap. 320, post 55. Kap. 328, post 55 er som følge av dette foreslått avvirket. Tilskuddet til Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, som i 2016 ble bevilget under kap. 322, post 73, foreslås overført til kap. 328, post 70. Tilskuddene til en rekke tiltak knyttet til visuell kunst, som i 2016 ble bevilget under kap. 322, post 78, foreslås overført til kap. 328, post 78, jf. også vedlegg 1. Mål for 2017 Bevilgningen under kapitlet bygger opp under departementets overordnede mål om å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse, samt å samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarv. Målene for bevilgningene til museum og visuell kunst er

å legge til rette for at

- museene er aktuelle og profesjonelle og utøver en aktiv samfunnsrolle
- museene formidler kunnskap og opplevelse
- museenes samlinger sikres og bevares best mulig samt gjøres tilgjengelige
- museene forestår forskning og utvikler ny kunnskap
- visuelle kunstuttrykk skapes, formidles og blir etterspurt

Under kapitlet bevilges det midler til en rekke institusjoner og tiltak som i ulik grad bidrar til å nå disse målene. Institusjonene og tiltakene definerer selv målene for sin virksomhet.

Budsjettforslag 2017

Post 70 Det nasjonale museumsnettverket

Bevilgningen under denne posten gjelder ordinært driftstilskudd til museer i det nasjonale museumsnettverket. I 2016 er det 65 enheter i det nasjonale museumsnettverket.

Fylkeskommunene, vertskommuner og kommuner som nyter godt av museenes kompetanse, formidling og andre tjenester, har et delansvar for finansieringen av museene. Forutsetningen vil normalt være at regionen skal dekke minst 40 pst. av det samlede offentlige driftstilskuddet. Som en del av forslaget til statsbudsjett for 2017 legger Regjeringen, som i 2016, fram en særskilt tiltakspakke mot økt ledighet, jf. omtale av tiltakspakken under Del I.

Som et tiltak for å møte den vanskelige sysselsettingssituasjonen på deler av Vestlandet, foreslår Regjeringen engangstilskudd under denne posten på til sammen 10 mill. kroner til vedlikehold, istandsetting og oppgradering av anlegg ved tre museer i Rogaland og Hordaland: Dalane folkemuseum mottar 1 mill. kroner til oppgradering av hovedanlegget på Slettebø. Jærmuseet mottar 4 mill. kroner til oppgraderingsprosjekter ved Vitengarden. Hardanger og Voss museum mottar 5 mill. kroner til ymse oppgraderingsarbeider. Forslag til fordeling av bevilgning framgår av tabellen under.

Tilskuddet til Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er overført til denne posten fra kap. 322, post 73. Bevilgningen foreslås styrket for å forberede flytting til det nye Nasjonalmuseet på Vestbanen.

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) har et høyt årlig besøkstall. En av de viktigste formidlingsarenaene er friluftsmuseet Sverresborg i Trondheim, der det er betydelige vedlikeholdsbehov på en rekke kulturhistoriske bygninger. Det foreslås å styrke tilskuddet til Museene i Sør-Trøndelag.

Romsdalsmuseet har i 2016 tatt i bruk et nytt og funksjonelt museumsbygg som innebærer en kvalitativ forbedring av nær sagt alle museumsfunksjoner. Nybygget forutsetter imidlertid økte driftsmidler for å fungere optimalt. Det foreslås å styrke Romsdalsmuseet for å utnytte formidlingspotensialet til nybygget Krona.

Videre foreslås det å styrke Vest-Telemark Museum for å sikre videre drift av Grimdalstunet. Grimdalstunet er et museumsanlegg i Tokke kommune som formidler billedhuggeren Anne Grimdalens liv og livsverk.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2016 økte Stortinget tilskuddet til Sør-Troms museum for å styrke arbeidet med Outsider Art. Denne økningen er foreslått videreført i 2017.

Tabell 4.17 Fordeling av bevilgningen, årsverk og besøkstall

Museum	Årsverk 2015	Besøk 2015	Bevilget 2016	(1 000 kr)
				Forslag 2017
Punkt Ø	11,8	38 337	11 960	12 170
Østfoldmuseene	58,3	79 659	28 050	28 540
Akershusmuseet	122,7	210 798	27 350	27 820
Henie Onstad Kunstsenter	19,0	63 184	12 200	12 410
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	166,17	602 546	287 800	312 900
Norsk Folkemuseum	234,3	533 448	151 070	153 700
Norsk Teknisk Museum	54,8	247 607	30 540	31 070
Oslo Museum	37,9	120 780	12 550	12 770
Anno museum	134,0	246 277	61 200	62 240
Gudbrandsdalsmusea	16,2	67 323	4 460	4 540
Lillehammer Kunstmuseum	11,3	23 677	8 620	8 770
Lillehammer museum	73,6	174 818	48 680	49 530
Mjøsmuseet	21,8	61 012	9 070	9 230
Randsfjordmuseene	21,3	21 393	7 250	7 380
Valdresmusea	17,5	47 478	9 990	10 170
Blaafarveværket	43,1	171 537	9 670	9 840
Drammens Museum for kunst og kulturhistorie	15,8	37 423	7 570	7 700
Norsk Bergverksmuseum	21,2	64 152	15 700	15 970
Buskerudmuseet	69,0	113 042	21 200	21 570
Preus museum	11,2	12 043	11 660	11 860
Vestfoldmuseene	81,0	125 950	31 020	31 560
Norsk Industriarbeidermuseum	32,0	77 322	18 330	18 650
Telemark Museum	42,7	106 564	13 520	13 760
Vest-Telemark Museum	24,3	40 205	6 170	6 780
Aust-Agder museum og arkiv	55,1	49 648	21 150	21 520
Næs Jernverksmuseum	5,8	16 757	2 370	2 410
Agder naturmuseum og botaniske hage	13,2	88 918	3 860	3 930
Sørlandets Kunstmuseum	13,0	24 515	9 280	9 440
Vest-Agder-museet	49,5	92 709	17 650	17 960
Dalane Folkemuseum	12,5	25 544	5 530	4 590
Haugalandmuseene	16,9	34 123	8 880	5 540

Tabell 4.17 Fordeling av bevilgningen, årsverk og besøkstall

Museum	Årsverk 2015	Besøk 2015	Bevilget 2016	(1 000 kr)
				Forslag 2017
Jærmuseet	78,3	252 367	22 770	22 360
Museum Stavanger	56,0	191 427	20 190	19 480
Ryfylkemuseet	16,2	21 254	11 870	5 890
Baroniet Rosendal	21,9	87 884	2 650	1 390
Bergens Sjøfartsmuseum	13,0	28 554	2 540	2 580
Bymuseet i Bergen	55,4	186 725	25 300	17 600
Hardanger og Voss museum	57,6	47 865	20 790	15 450
KODE Kunstmuseene i Bergen	64,1	185 327	24 311	23 350
Museum Vest	38,8	151 704	12 950	9 510
Museumssenteret i Hordaland	40,0	24 418	20 450	11 610
Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum	16,9	17 507	5 580	3 640
Sunnhordland Museum	11,3	23 468	6 960	3 090
Musea i Sogn og Fjordane	56,0	70 159	34 900	35 510
Kulturkvartalet	12,2	26 216	7 100	7 220
Nordmøre museum	36,1	72 401	8 410	8 560
Nynorsk kultursentrum	17,8	24 102	18 110	18 430
Romsdalsmuseet	18,9	71 616	7 440	8 860
Sunnmøre Museum	33,0	89 493	14 950	15 210
Museene i Sør-Trøndelag	202,2	257 746	116 750	119 790
Museet Midt	39,2	78 032	11 380	11 580
Stiklestad Nasjonale Kultursenter	66,2	168 777	23 800	24 210
Helgeland Museum	53,0	75 376	16 480	16 760
Museum Nord	96,9	229 806	20 150	20 500
Norsk Luftfartsmuseum	25,6	40 042	12 870	13 090
Nordlandsmuseet	50,6	85 535	15 580	15 850
Midt-Troms Museum	19,5	38 869	4 330	4 410
Nordnorsk Kunstmuseum	10,0	73 629	21 600	21 970
Nord-Troms Museum	10,0	5 385	3 940	4 010
Perspektivet Museum	7,7	27 888	3 440	3 500
Sør-Troms Museum	25,2	50 698	9 110	10 270
Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark	19,6	32 127	5 530	5 630
Varanger museum	26,5	59 645	9 800	9 970

Tabell 4.17 Fordeling av bevilgningen, årsverk og besøkstall

Museum	Årsverk 2015	Besøk 2015	Bevilget 2016	(1 000 kr)
				Forslag 2017
Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum	23,8	53 354	3 520	3 580
Svalbard Museum	11,0	46 458	1 780	1 810
Sum	2 670,9	5 912 097	1 461 681 ¹	1 462 990

¹ Sumtallet avviker fra bevilgning på posten i saldert budsjett 2016. Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er flyttet til denne posten fra 2017, og bevilgningen til denne institusjonen i 2016 er inkludert i summen i denne oversikten.

Post 78 Ymse faste tiltak

Fra 2017 er tilskuddet til Jødisk kulturfestival i Trondheim lagt inn under Jødisk museum i Trondheim. I henhold til dette er 0,4 mill. kroner foreslått flyttet fra kap. 320, post 55, til denne posten, jf. omtale under kap. 320, post 55.

Inngåelse av avtale om forsikringsansvar

Ordringen med statlig forsikringsansvar har stor kulturpolitisk betydning. Visningsinstitusjoner sparer utgifter til forsikringspremie, noe som gir norske museer og gallerier mulighet til å vise utenlandske utstillinger av høy kvalitet. Norsk kulturråd har ansvar for administrasjon av ordningen. Det er utarbeidet et eget regelverk som angir forsikringsvilkår. De siste årene har rammen vært satt til 4 mrd. kroner, med unntak av jubileumsåret for Edvard Munch i 2013, hvor Stortinget vedtok en tilleggsramme for å imøtekomme behovene til utstillingen «Munch 150», samt i 2015 og 2016, hvor rammen ble utvidet for å imøtekomme innmeldte behov i forbindelse med utstillinger i serien «+Munch» ved Munchmuseet.

Rapport 2015

Rapport for avsetningene til museums- og andre kulturvernformål under Norsk kulturfond er flyttet til kap. 320, og rapport for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er flyttet til kapitlet her. Det nasjonale museumsnettverket Museene i det nasjonale nettverket rapporterer på overordnede mål for de fire områdene: fornying, forvaltning, forskning og formidling. Denne rapporten er basert på innsendt statistikk og rapporter fra 71 institusjoner¹ på Kulturdepartementets budsjett. Samlet sett viser rapportene at bevilgningen blir disponert i samsvar med målene. Tall for hele museumssektoren i Norge blir publisert av Statistisk sentralbyrå og Norsk kulturråd.

Fornyning

Målet med museumsreformen var å styrke museenes fagmiljø. Det ser ut til at konsolideringsprosessene, som over hele landet har grepet inn i museenes eierstrukturer, eiendomsforhold, organisasjonsform og organisering, gir resultater i form av bedre ressursutnyttelse og faglig styrking. Flere konsolideringsprosesser pågår. Fra 2015 omfatter Aust-Agder museum og arkiv tre tidligere selvstendige museer i Aust-Agder. Norsk Maritimt Museum ble slått sammen med Norsk Folkemuseum dette året. Norsk Industriarbeidermuseum omfatter fra 2015 også Telemarksgalleriet og Lysbuen kunstsamling og industrimuseum. Museenes rapportering viser at

mange museer kobler målet fornying til begrepet samfunnsrolle. Museene tolker samfunnsrollen ulikt, noe som bidrar til en variasjonsbredde i sektoren. I 2015 lyste Norsk kulturråd ut prosjektmidler til museumssektoren innenfor fire satsningsområder, blant dem var Program for museenes samfunnsrolle; demokrati, menneskerettigheter og refleksjon.

Museene har gode forutsetninger for å fremme diskusjon ved å være en møteplass, et sted for ytringer, tilhørighet og sosialt fellesskap. Museumsprogrammet rommer 18 prosjekter som bidrar til å gjøre museene mer relevante og inkluderende gjennom temaer og innfallsvinkler som viser mangfoldet i det sammensatte samfunnet.

Dokumentasjon og formidling av minoritetskulturer er også en viktig del av museenes fornying og en selvfølgelig del av program for museenes samfunnsrolle. For tredje år på rad ble ukeskurset «Det relevante museum» arrangert i Trondheim med nesten 80 deltakere. Med støtte fra Norsk kulturråd var Museene i Sør-Trøndelag lokal arrangør med faglig støtte fra Norsk Folkemuseum, Norges Museumsforbund og Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik. I Kulturdepartementets tilskuddsbrev til museene omtales immateriell kulturarv og UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven.

Bevaring, dokumentasjon og formidling av muntlige tradisjoner og handlingsbåren kunnskap er ved en rekke museer en integrert del av virksomheten. Materielle og immaterielle uttrykk sees i sammenheng, og formidles gjennom et bredt tilbud av kurs, aktiviteter og arrangementer for publikum og fagfolk. Flere museer har fokus på kompetansebygging av handlingsbåren kunnskap, og noen av museene har opparbeidet ettertraktet kompetanse som brukes til å gi faglige råd under planlegging og gjennomføring av eksterne byggeprosjekter der det er behov for antikvarisk kompetanse.

Økonomi

Tabell 4.18 Fordeling av museenes totale inntekter i 2013–2015

Inntektstype	Pst. av totale inntekter 2013	Pst. av totale inntekter 2014	Pst. av totale inntekter 2015
Egeninntekter	24,8	24,6	25,8
Tilskudd fra Kulturdepartementet	45,3	46,1	45,7
Samlet regionalt tilskudd	24,2	23,9	23,4
Annet offentlig tilskudd	5,7	5,4	5,1

Museenes totale inntekter i 2015 utgjorde omtrent 3,2 mrd. kroner. Samlet sett har fordelingen mellom de ulike inntektstypene vært ganske stabil i perioden, men med en liten økning i andelen egeninntekter i 2015. Gaver og sponsorinntekter utgjorde om lag 106 mill. kroner (13 pst.) av de totale egeninntektene. De fleste museene tar inngangspenger, selv om enkelte grupper slipper gratis inn. Tre museer opplyser at de har gratis adgang for alle besøkende i museets åpningstider.

Tabell 4.19 Fordeling av museenes totale kostnader i 2013–2015

Kostnadstype	Pst. av totale kostnader 2013	Pst. av totale kostnader 2014	Pst. av totale kostnader 2015
Lønns- og pensjonskostnader	52,8	53,7	52,2
Drift av lokaler, husleie og vedlikehold	16,5	15,9	17,0
Varer og tjenester, andre driftskostnader	28,6	28,6	27,7
Avskrivninger	2,0	1,8	2,0

Museenes totale kostnader utgjorde omtrent 3,1 mrd. kroner i 2015.

Universell utforming

På museumsfeltet er bevaringshensyn og fredningsbestemmelser knyttet til historiske bygninger en utfordring for fysisk tilrettelegging. Av de 71 museene opplyser 79 pst. at de har tilrettelagte lokaler, som for eksempel teleslynge, heis for rullestolbrukere og rullestolramper. 63 pst. av museene opplyser at de har tilrettelagt formidling, som for eksempel merking med blindeskrift, tegnspråk, storskrift og lettlest informasjon. Web Accessibility Initiative (WAI) er en standard for universelt tilgjengelige nettsteder. 51 pst. av museene oppgir nå at deres nettsider følger denne standarden.

Formidling

I 2015 hadde museene som fikk tilskudd over Kulturdepartementets budsjett, nesten 6,7 millioner besøkende. Det vil si at den positive trenden for besøksutvikling fortsetter også for museene under Kulturdepartementet.

72 pst. av museene har formidlingsplan, og 75 pst. rapporterer om egen plan for formidling til barn og unge, som er mange museers hovedmålgruppe. Denne målgruppen utgjorde 24 pst. av det totale besøket.

Omfanget av formidlingsaktiviteter og produserte utstillinger ligger omtrent på samme nivå som tidligere. Museene produserte 764 nye utstillinger i 2015, av disse var 71 basisutstillinger. Valg av aktuelle temaer i utstillinger og arrangementer blir omtalt som viktig for å fylle samfunnsrollen. Museene er viktige arenaer i lokalmiljøet og tilbyr et bredt spekter av aktiviteter og publikumsarrangementer. Flere museer er aktive innen nye digitale formidlingsmetoder, blant annet ved utvikling av stedsbaserte tjenester, nettutstillinger og formidlingsopplegg der digital teknologi supplerer tradisjonelle gjenstandsbaserte utstillinger. Nye teknologier legger dessuten til rette for en større grad av samarbeid, og en rekke museer samarbeider med andre aktører på kulturarvsfeltet om oppbygging av felles kunnskapsdatabaser.

Museenes bruk av sosiale medier gjelder stort sett informasjon om utstillinger og arrangementer, og i mindre grad som en selvstendig formidlingskanal eller i dialog med publikum. DigitaltMuseum.no er museenes felles publiseringskanal og leverer samtidig innhold til flere digitale tjenester. I 2015 var det ca. 1,3 millioner besøk på DigitaltMuseum.no.

Den åpne nettportalen Digitaltfortalt.no har vært brukerstyrt og samlet om lag 4700 fortellinger som etter 2015 vil være søkbare på DigitaltMuseum.no. Det er ikke lenger mulig å legge til fortellinger i denne løsningen som har vært driftet av Norsk kulturråd. For å fremme tilgjengeliggjøring og

formidling av digitalt museumsinnhold med høy kvalitet, etablerte Norsk kulturråd i 2015 et særskilt program for digital utvikling; fellesløsninger, økt kvalitet og rikere opplevelser. Programmet består av 15 prosjekter som til sammen bidrar til kvalitetsheving av museenes basisdata, og som utforsker digitale formidlingsløsninger som styrker sammenhengen mellom museenes digitale og fysiske tilbud, og som gir rikere museumsopplevelser. Prosjektet Kultur- og naturreise ble avrundet i 2015 og erstattet med et nytt samarbeidsprosjekt med de samme partene: Riksantikvaren, Riksarkivet, Statens kartverk og Norsk kulturråd.

Forvaltning

Rapporteringen fra museene gir inntrykk av stadig økende bevissthet om forvaltning og prioritering av samlingene. I 2015 hadde 66 pst. av museene planer for bevaring av samlingene for alle museets avdelinger, og 75 pst. har planer for katalogisering. Museene prioriterer i samlingene og satser blant annet på å innhente etterslep innen bevaring og dokumentasjon. 68 pst. av museene har innsamlingsplaner, og mange museer arbeider med fellesløsninger for samlingsforvaltning.

Flere museer forteller også om nye og gode samarbeidsstrukturer innad i de konsoliderte museene. Vedlikehold av bygninger, anlegg og fartøy er en betydelig utfordring. For å fremme en koordinert og effektiv samlingsforvaltning etablerte Norsk kulturråd i 2015 et særskilt program for samlingsforvaltning; koordinering og prioritering i samlinger. Programmet har som mål å stimulere til bærekraftig samlingsforvaltning og å bidra til en effektivisering av museenes samlingsforvaltning gjennom kunnskapsproduksjon, samarbeid og felles løsninger.

Museene oppgir at oppbevaringsforholdene for 68 pst. av de kunsthistoriske og 55 pst. av de kulturhistoriske gjenstandene er tilfredsstillende eller svært gode. Tilsvarende tall for det fotografiske materialet er 71 pst. Museene forvalter i tillegg store arkivsamlinger. Også her er det store etterslep, men museene synes å få stadig bedre oversikt også over dette materialet. En mer omfattende digitalisering av museets samlinger er nødvendig for å gjøre samlingene mer tilgjengelige og for å sikre en mer effektiv forvaltning av samlingene. Selv om de siste årene har vist en positiv tendens i dette arbeidet, må digitalisering, registrering og kvalitetssikring av data skje raskere enn i dag. 63 pst. av museene oppgir at de har vedtatte planer for sikring. I 2015 var det en markant oppgang i antall søknader til den statlige ordningen for sikringsmidler til museene. Ordningen forvaltes av Norsk kulturråd. Inntrykket er at mange museer har høy bevissthet rundt sikringsarbeidet, med tilfredsstillende sikringsplaner som følges opp med både prioriterte tiltakslistene og sikringsøknader.

På den andre siden er det museer som i for liten grad prioriterer denne delen av forvaltningsansvaret. Selv om statistikken viser at antall tilfeller av brann og tyveri er stabilt lavt, er det behov for en ytterligere satsing på dette området. I 2015 etablerte Norsk kulturråd derfor et eget program for sikring; risiko og sårbarhetsanalyse. Målet er å øke kompetansen om og bevisstheten rundt kunnskapsbasert sikringsarbeid i museene.

Forskning

Museene rapporterer om forskning og kunnskapsutvikling som inkluderer både FoU-prosjekter, forskningsbaserte utstillinger, forvaltning av samlinger og produksjon av fagfelleverderte artikler. Samlet løfter museene fram forskning som en viktig kjerneoppgave, men sektoren har fortsatt behov for å bygge opp forskningskompetanse. Flere museer har planer og strategier på feltet der det blant annet legges til rette for at ansatte skal opparbeide forskningskompetanse gjennom publisering og muligheter til å ta doktorgrad. Antall ansatte med doktorgrad har økt med 11 personer fra 2014 til

2015 og antall ansatte med autorisasjon som førstekonservator NMF har økt med 12 personer i samme tidsrom. Mange museer samarbeider tett med andre forskningsmiljøer, og antall formaliserte FoU-samarbeid har økt fra 77 i 2014 til 96 i 2015. Museene framstår som viktige arenaer for kunnskapsformidling. Det ble blant annet arrangert 5 200 åpne møter, seminarer og foredrag ved museene dette året.

Faglige museumsnettverk

Etableringen av museumsnettverk for bedre faglig samordning og samarbeid har i flere år vært en sentral del av museumsutviklingen. Norsk kulturråd har utpekt museer med ansvar for oppfølging og utvikling av de 23 museumsnettverkene som har vært aktive de siste årene. I 2015 pågikk det samtaler med Norsk Folkemuseum/Eidsvoll 1814 for opprettelse av et nytt museumsnettverk for demokrati og menneskerettigheter. Med få unntak er samtlige rapporterende museer med i ett eller flere nettverk. I 2015 ble det innhentet rapport fra ansvarsmuseene om utvikling og aktiviteter i nettverkene. Det er et generelt inntrykk at nettverksarbeidet er viktig for å sikre en faglig utvikling og samordning i museumssektoren, og at nettverksarbeidet blir høyt prioritert.

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

I 2015 var samlet besøkstall i Nasjonalmuseet i Oslo 486 817, en økning på 10 pst. sammenliknet med året før. Utstillingene i det landsdekkende programmet hadde 115 729 besøkende, en forventet nedgang på 15 pst. Fram til 2020 er museets prioriterte oppgaver å forberede flytting og utvikle innhold i det nye Nasjonalmuseet. Aktivitetene i eksisterende arenaer i Oslo vil suksessivt trappes ned. I det landsdekkende programmet omlegges aktivitetene, med en reduksjon i antall vandreutstillinger og en økning i kurs- og kompetansetilbudet. Byggeprosjektet for Nasjonalmuseet på Vestbanen er under detaljprosjektering og bygging, med Statsbygg som byggherre, jf. omtale under kap. 322.

Programkategori 08.30 Medieformål (kap. 334–339)

Filmmuseet

Regjeringen har besluttet å flytte Filmmuseet fra Norsk filminstitutt til en virksomhet med tyngre kompetanse innen museumsdrift. Departementet har funnet det nødvendig å bruke noe tid på å vurdere mulige alternativer. Inntil videre vil filmmuseet fortsatt være samlokalisert med Norsk filminstitutt, men driftsansvaret vil bli overført til en museumsinstitusjon fra 2018.

Post 71 Tilskudd til regionale pilegrimssentre

Rapport 2015

I 2015 ble det solgt 180 000 billetter til domkirken, Museet Erkebispegården og til Riksregalieutstillingen. Totalt var det om lag 400 000 besøkende i domkirken i 2015. Tallet inkluderer deltakere på konserter og gudstjenester.

Kjønns- og likestillingsperspektivet i budsjettet

Museene

I museer som fikk tilskudd over kap. 328, post 70 og Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, var andelen kvinner og menn i faste stillinger henholdsvis 56 og 44 pst. Museenes styrer, inkludert

varamedlemmer, hadde følgende kjønns sammensetning: 49 pst. kvinner og 51 pst. menn. På styreledernivå var 32 pst. av styrelederne kvinner.

11 Omtale av klima- og miljørelaterte saker

Museumssektoren

Museenes bevarings- og formidlingsarbeid bidrar til å spre kunnskap om og opplevelse av sammenhenger og endringer i de natur- og kulturbaserte miljøer som omgir oss. Museumssektoren forvalter kulturminner i form av bygninger og anlegg. Det gjelder i hovedsak enkeltbygninger og bygningsmiljøer, men også tekniske og industrielle kulturminner, bergkunst og kulturlandskap. Over Kulturdepartementets budsjett gis det nå driftstilskudd til 64 konsoliderte museer i det nasjonale museumsnettverket. Museene rapporterer om ca. 5 000 kulturhistoriske bygninger i 2015. Vedlikehold av bygninger, anlegg og fartøy er en betydelig utfordring for museene, da det er et stort behov for vedlikehold og rehabilitering av de bygg og anlegg museene har ansvar for. I samarbeidsprosjekter mellom flere museer og Norsk kulturråd utvikles et bedre grunnlag for dokumentasjon og forvaltning, drift og vedlikehold av bygninger og anlegg. Norsk kulturråd forvalter tilskuddsordningen for sikringstiltak ved museene. Over ordningen ble det i 2015 innenfor en ramme på 9 mill. kroner gitt tilskudd til 48 tiltak fordelt på 21 museer. Det gis tilskudd til å forebygge ødeleggelser ved blant annet brann, tyveri, hæververk og naturskade.

Samferdselsdepartementet

Jernbaneformål

For 2017 foreslår regjeringa å løyve 372,1 mill. kr i driftsutgifter til Jernbanedirektoratet. Løyvinga omfattar drifta av direktoratet, inkludert Norsk jernbaneskole og Norsk jernbanemuseum.

Post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m.

Til Norsk vegmuseum settes det av 38,5 mill. kr som er en videreføring fra 2016. Det ble i 2016 vedtatt at Norsk vegmuseum og Norsk kjøretøyhistorisk museum blir slått sammen, jf. Prop. 126 S (2015–2016) Nokre saker om luftfart, veg, særskilde transporttiltak og jernbane og Innst. 406 S (2015–2016). Det legges opp til oppstart av nytt bygg for Norsk kjøretøyhistorisk museum på tomten til Norsk vegmuseum med 10,0 mill. kr i 2017.

Resultatrapport 2015

Jernbaneverket yter økonomisk og praktisk støtte til museumsjernbaner omfattet av etatens landsverneplan. Riksantikvaren fredet Flekkefjordbanen i 2015. Prosess for å frede Gamle Vossebanen ble startet i 2014, og fredningsforskrift er ventet ferdigstilt i 2016. Begge banene er omfattet av Jernbaneverkets landsverneplan. Det pågår en dialog med Riksantikvaren om omfanget av tiltak på den fredede Tinnosbanen, herunder sikring av det gjenværende kontaktledningsnett.

Nærmere om budsjettforslaget

Jernbanedirektoratet får som nevnt ansvaret for Norsk jernbaneskole og Norsk jernbanemuseum. Inntektene som skolen og museet har i dag har vært budsjettert på kap. 4350, post 02 Salg av utstyr og tjenester mv., men blir fra 2017 budsjettert på kap. 4352, post 01 Innbetalinger til Norsk jernbaneskole og Norsk jernbanemuseum.

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås bevilget 372,1 mill. kr i 2017. I bevilgningen inngår 18 mill. kr i kompensasjon for premiebetaling til Statens pensjonskasse, jf. omtale i del I. Posten omfatter utgifter til drift av Jernbanedirektoratet, herunder drift av Norsk jernbaneskole og Norsk jernbanemuseum.

Jernbanedirektoratets organisasjon er under oppbygning og er anslått å utgjøre om lag 246–251 årsverk når det er i full operativ drift, inkludert 59 årsverk i Norsk jernbaneskole og 22 årsverk i Norsk jernbanemuseum

Norsk jernbanemuseum

Det foreslås 25 mill. kr til drift av Norsk jernbanemuseum i 2017. Dette omfatter utgifter til drift av museet på Hamar, publikumsutstillinger, dokumentasjon og restaureringsvirksomhet. Norsk Jernbanemuseum har siden 1896 hatt som oppgave å dokumentere jernbanens historie i Norge og dens rolle for utviklingen av det norske samfunnet. Museet tar vare på gjenstander som har vært kjennetegnende for norsk jernbane i forskjellige tidsepoker. Innenfor jernbanemuseets budsjett settes det av om lag 1 mill. kr til ordningen med prosjektstøtte til historiske jernbaneformål. Prosjektstøtten bygger opp om frivillig innsats for å bevare kulturminner i jernbanen og ytes til museumsrelaterte enkeltprosjekter/tiltak, bevaring, restaurering mv. Utstillinger og arrangementer ved Norsk Jernbanemuseum har årlig i underkant av 30 000 besøkende. Jernbanemuseets inntekter føres på kap. 4352 Jernbanedirektoratet.

Kap. 4352 Jernbanedirektoratet

Kap. 4352 Jernbanedirektoratet

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
01	Innbetalinger til Norsk jernbaneskole og Norsk jernbanemuseum			31 000
	Sum kap. 4352			31 000

Post 01 Innbetalinger til Norsk jernbaneskole og Norsk jernbanemuseum

Det foreslås å budsjettere med 31 mill. kr i inntekter på ny post 01 i 2017. De budsjetterte inntektene omfatter 30 mill. kr i inntekter fra ekstern kursvirksomhet ved Norsk jernbaneskole, samt 1 mill. kr i billett- og suvenirinntekter ved Norsk jernbanemuseum, se egne omtaler av virksomhetene under kap. 1352, post 01.

Kap. 1360 Kystverket

Kystkultur Mange av etatens kulturminner er helt eller delvis fortsatt i bruk, enten av Kystverket selv eller leietakere. Kystverket skal arbeide for å forbedre forvaltning og alternativ bruk av fyrstasjonene. Arbeidet med forvaltningsplaner for og formidlingstiltak på fyrstasjoner skal videreføres i samarbeid med Kystverkmusea. Kystverkmusea er organisert som et nettverkssamarbeid mellom Lindesnes Fyrmuseum, Jærmuseet, Sunnmøre Museum, Museum Nord og Musene for kystkultur og gjenreising i Finnmark. Kystverkmusea skal dokumentere og formidle etatens historie. Det foreslås 10,1 mill. kr til kystkultur i 2017.

Olje- og energidepartementet

Boks 1.1 Prioriteringer i budsjettforslaget for 2017

Det foreslås bevilgninger på til sammen 32 738 mill. kroner til petroleumssektoren, blant annet:

- 25 500 mill. kroner i investeringer under *Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE)*. De største investeringene gjelder feltene Sverdrup, Troll og Oseberg.
- 6 407 mill. kroner i *utbytteaksjer i Statoil ASA* som er den delen av utbyttet som blir benyttet til å utstede nye aksjer for staten. For budsjettformål legges det til grunn samme fordeling mellom kontantutbytte og utbytteaksjer som for fjerde kvartal 2015 for alle kvartaler som utbetales i 2017.
- 343,7 mill. kroner i administrasjonstilskudd til *Petoro AS* som ivaretar SDØE, statens direkte eide andeler i norsk olje- og gassvirksomhet. Petoro skal bidra til å realisere gode og lønnsomme nye feltutbygginger, realisering av tilleggsressurser og tiltak for økt utvinning, og at driften av feltene på norsk sokkel effektiviseres ytterligere for å sikre langsiktig lønnsom drift.
- 297 mill. kroner i driftsbevilgning til *Oljedirektoratet*. Det er en grunnleggende oppgave for direktoratet å bidra til å realisere mest mulig av ressurspotensialet på sokkelen og skape størst mulig verdier for samfunnet. En sentral oppgave er å rådgi departementet i løpende saker, følge opp leting, utbygging og drift, herunder være en pådriver for realisering av potentialet for økt utvinning på norsk sokkel.
- 57 mill. kroner til *geologisk kartlegging*, hvorav hoveddelen gjelder kunnskapsinnhenting og kartlegging i nordområdene. Dette er en videreføring av et kartleggingsarbeid for å sikre god ressursforvaltning og ivareta norske nasjonale interesser.
- 45,8 mill. kroner til *Norsk Oljemuseum*, hvorav 32,6 mill. kroner er øremerket videreføring av byggingen av et nytt museumsmagasin i Stavanger for å ivareta den materielle industriarven fra petroleumsvirksomheten på en forsvarlig måte. Dette byggeprosjektet er et av flere tiltak fra regjeringens side for å stimulere til økt aktivitet og sysselsetting i regionen.

1.6 Tiltakspakke for økt sysselsetting

32,6 mill. kroner til etablering av et nytt museumsmagasin for Norsk Oljemuseum i Stavanger. Byggeprosjektet stimulerer til aktivitet og sysselsetting i regionen

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Post	Betegnelse	(i 1 000 kr)		
		Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
01	Driftsutgifter	168 695	168 257	188 259
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	48 136	24 450	27 000
50	Overføring til andre forvaltningsorganer, <i>kan overføres</i>	1 000	498	500
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv.	2 085	2 550	2 000
71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	12 400	42 800	45 800
72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	2 000	2 000	5 000
	Sum kap. 1800	234 316	240 555	268 559

Post 71 Tilskudd til Norsk Oljemuseum

Det foreslås å bevilge 45,8 mill. kroner i tilskudd til Norsk Oljemuseum, hvorav 32,6 mill. kroner er øremerket til videreføring av byggingen av et nytt museumsmagasin for Norsk Oljemuseum i Stavanger for å ivareta den materielle industriarven fra petroleumsvirksomheten på en forsvarlig måte. Norsk Oljemuseum har som formål å være et nasjonalt senter for formidling av informasjon og kunnskap om petroleumsvirksomhetens utvikling og betydning for det norske samfunn. Museets hovedoppgave er å dokumentere og formidle den norske oljehistorien gjennom å samle inn, bearbeide og lagre relevant historisk kildemateriale, samt å gjøre denne informasjonen tilgjengelig gjennom utstillinger og annen publisering.

Tabell 4.1 Finansiering av Norsk Oljemuseum

Betegnelse	(i 1 000 kr)		
	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Offentlig finansiering av drift i prosent	50,7 prosent	48,2 prosent	45,8 prosent
Billettinntekter	4 891	5 500	5 500
Tilskudd fra Olje- og energidepartementet	12 400	12 800	13 200
Tilskudd fra Stavanger kommune	2 063	2 063	2 100
Tilskudd fra Rogaland fylkeskommune	1 033	1 063	1 200
Sponsorer og avkastning fra sponsfondet	2 768	2 600	2 700
Sponsorfond, disponering	-	2 000	4 000
Prosjektinntekter	3 956	3 450	3 500
Diverse inntekter	3 430	3 520	3 750
Tilskudd til nytt museumsmagasin	-	30 000	32 600
Sum inntekter	30 541	62 996	68 550

Resultatrapport 2015

Norsk Oljemuseums virksomhet har i 2015 hovedsakelig vært rettet mot dokumentasjon, formidlingstilbud og utstillinger. Dokumentasjonsprosjektet «Kulturminne Valhall» ble avsluttet i 2015. Dette er det fjerde kulturminneprosjektet som museet gjennomfører. Oppdragsgiver er BP Norge som operatør på vegne av Valhall-lisensen. Arbeidet med Valhall-prosjektet har vært den dominerende aktiviteten innenfor dokumentasjon i 2015. Utstillingen «Samboer med oljå 1965–2015» markerte at det er 50 år siden første konsesjonsrunde ble utlyst på norsk sokkel. Utstillingen «Jakten etter oljen» som også ble etablert i 2015 viser et tverrsnitt av undergrunnen og hvordan en borestreng finner veien fra plattform til reservoar. For øvrig har oppgradering av flere elementer i hovedutstillingen pågått gjennom hele året. Museet tilbyr flere ulike undervisningsopplegg tilrettelagt for ulike klassetrinn. Det mest brukte opplegget er «På sporet» som gir en introduksjon av flere av museets temaer. Newton-tilbudet er innrettet mot å gjøre realfagene mer forståelige gjennom ulike eksperimenter og aktiviteter som har energi og miljø som hovedtema. To dagers undervisning i Newton-rommet er obligatorisk for alle elever på niende trinn i Stavanger kommune. I tillegg ble det arrangert to geofagdager i 2015. Dette er et tilbud til geofagelever i tredje klasse i den

videregående skolen. Totalt deltok 10 263 elever fra grunnskolen og den videregående skolen i organisert undervisning på Norsk Oljemuseum i 2015. Museet hadde et samlet besøkstall på 97 924 gjester i 2015, en liten nedgang fra 2014. Norsk Oljemuseum hadde et positivt årsresultat på om lag 136 000 kroner i 2015.

Norges vassdrags- og energidirektorat

Resultatrapport 2015

Gjennom tilskudd til Norsk Skogmuseum, Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum og Telemarkskanalen har NVE bidratt til bevaring og formidling av norsk vassdrags- og vannkraftshistorie.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
01	Driftsutgifter ¹	490 144	507 328	587 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> ²	113 490	93 050	31 000
22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i> ³	268 352	369 484	254 000
23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i> ²			90 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	5 484	4 900	17 000
60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	53 904	14 000	70 000
72	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i> ⁴	4 523	2 000	5 000
73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	40 000	20 000	
74	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	9 610	6 600	6 600
75	Tilskudd til fjellskredovervåking, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	3 237		
Sum kap. 1820		988 744	1 017 362	1 060 600

¹ Driftsutgifter til varsling av flom- og skredfare og fjellskredovervåking er flyttet fra post 22 til post 01.

² Midler til NVEs oppdrags- og samarbeidsvirksomhet er flyttet fra post 21 til ny post 23.

³ Midler til investeringer i overvåkingsutstyr er flyttet fra post 22 til post 45.

⁴ Det øremerkede tilskuddet til Norges geotekniske institutts fullskala feltlaboratorium for snøskredforskning er flyttet fra kap. 1830, post 71 til kap. 1820, post 72 slik at det inngår i de samlede bevilgningene til flom- og skredforebygging.

Post 74 Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, kan overføres

Telemarkskanalen

Det foreslås et tilskudd på 4 mill. kroner til Telemarkskanalen som skal benyttes til rehabilitering og vedlikehold av de vassdragstekniske anleggene. Tilskuddet skal bidra til å sikre at anleggene er i

samsvar med krav etter NVEs «Retningslinjer for tilsyn og revurdering av vassdragsanlegg» samt «Forskrift om sikkerhet og tilsyn med vassdragsanlegg» og vannressursloven.

Resultatrapport 2015

I 2015 ble det utbetalt 4 mill. kroner i tilskudd til rehabilitering og vedlikehold av de vassdragstekniske anleggene. Arbeidet har i hovedsak vært knyttet til slusene og dammene i Bandakkanalen, og i nedre del av Telemarkskanalen ved Løveid og Skien.

Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum

Det foreslås et tilskudd på 1,75 mill. kroner til Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum, herunder vedlikehold av det fredede kraftanlegget Tysso I. Tilskuddet skal bidra til å formidle og dokumentere historien innenfor energi- og vassdragssektoren med hovedvekt på vannkraft, kraftoverføring, flom, konsekvenser av inngrep, samt miljøtiltak og vern av vassdrag. Midlene skal benyttes til å dekke utgiftene til ett årsverk, drift og videreutvikling av nettstedene flommer.no og vasskrafta.no, samt å utvikle og arrangere ulike aktiviteter for undervisningssektoren.

Resultatrapport 2015

NVE har utbetalt 1,75 mill. kroner i tilskudd til Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum. Museet har i 2015 vektlagt formidling med videreutvikling av nettstedet vasskrafta.no og undervisningsopplegg for skolesektoren. Av tilskuddet er 0,9 mill. kroner benyttet til vedlikehold av det fredede kraftanlegget Tysso.

Norsk Skogmuseum

Det foreslås et tilskudd på 0,85 mill. kroner til Norsk Skogmuseum. Tilskuddet skal bidra til å formidle og dokumentere historien innenfor energi- og vannressurssektoren med hovedvekt på vannkraft, kraftoverføring, flom, konsekvenser av inngrep, samt miljøtiltak og vern av vassdrag. Midlene skal benyttes til å dekke utgiftene til ett årsverk, drift og videreutvikling av nettstedene flommer.no og vasskrafta.no, samt å utvikle og arrangere ulike aktiviteter for undervisningssektoren.

Resultatrapport 2015

NVE har utbetalt 0,85 mill. kroner i tilskudd til Norsk Skogmuseum. Museet har i 2015 vektlagt formidling med videreutvikling av nettstedet flommer.no og undervisningstilbud med temadager for skolesektoren og utviklet en idebank for lærere.

Forsvarsdepartementet

3.4 Kulturverksemda i forsvarssektoren

Forsvaret si eining for kultur og tradisjon har bidrege til å gjere 75-års minnet for angrepet på Noreg til ei verdig markering og 70-års minne etter frigjeringa av Noreg til ei fest for heile nasjonen.

Forsvarsmuseet opna i samsvar med planen ei utstilling om det tyske overfallet i 1940, samt ei utstilling med Krigskorset som tema.

Forsvarets fellestjenester

Forsvarets fellestjenester (FFT) er opprettet som en ny driftsenhet med virkning fra august 2016.

Enheten består av tolv avdelinger: Forsvarets sikkerhetsavdeling, Forsvarets regnskapsadministrasjon, Feltprestkorpsset, Forsvarets veterantjeneste, Oslo garnisonsforvaltning, Forsvarets mediesenter, Forsvarets forum, Regelverksenheten, Forsvarets FIF-administrasjon, Forsvarsmuseene, Forsvarets musikk og Forsvarets kommandantskap. De tre sistnevnte inngår i FFT, men bevilgningene til disse tre avdelingene ligger på kapittel 1795, post 01.

Kap. 1795 Kulturelle og allmenntilgjengelige formål

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
01	Driftsutgifter	274 696	264 839	245 602
72	Overføringer til andre	2 492	2 564	2 636
	Sum kap. 1795	277 188	267 403	248 238

Kapitlet omfatter Forsvarets musikk, Forsvarets museer og Forsvarets kommandantskap.

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås redusert nominelt med 19,2 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett for 2016. I nominell endring inngår avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen med 0,6 mill. kroner.

Forsvarets fellestjenester

Forsvarets museer

Museene er satt til å ivareta et representativt utvalg av krigs- og militærhistorisk materiell. De skal også ivareta skriftlige og visuelle kilder og formidling av kunnskap og opplevelser til dagens og fremtidens generasjoner. Regjeringen vil i 2017 initiere arbeidet med en helhetlig utredning av Forsvarets museer med det siktemål å øke selvfinansieringsgraden og profesjonaliseringen. Regjeringen vil styrke og modernisere museenes formidlings- og publikumsaktivitet. Videre skal samlingene gjøres mer tilgjengelige, blant annet ved ytterligere digitalisering. Samarbeidet med sivile museer skal styrkes, særlig når det gjelder måten formidlingen skjer på.

Post 72 Overføringer til andre

Nordland Røde Kors Krigsmuseum

Som nasjonalt og internasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter utvikler og formidler Nordland Røde Kors Krigsmuseum (NRKK) kunnskap om krigen 1940–1945, med særlig vekt på Nord-Norge. Støtten til NRKK videreføres i 2017 på samme nivå som i 2016.

Kunnskapsdepartementet

1.2 Hovudprioriteringar

Regjeringa foreslår 10 mill. kroner til prosjektering av nytt klinikkbygg for Odontologisk fakultet ved Universitetet i Oslo og 5 mill. kroner til prosjektering av bygg for Tromsø museum – Universitetsmuseet ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet. Midlane blir foreslåtte over budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Post 21 Særskilde driftsutgifter, kan overførast

Andre saker

Departementet vil innanfor løyvingforslaget gi eit tilskott til Norsk Folkemuseum på 1,6 mill. kroner til forvaltning av nettstaden minstemme.no. Forvaltningsansvaret blei flytt frå Senter for IKT i utdanninga til Eidsvoll 1814, som er ei avdeling av Norsk Folkemuseum, 1. august 2016, jf. omtale i Prop. 122 S (2015–2016).

Post 71 Tilskott til vitensenter

Eit vitensenter er eit populærvitenskapleg læringsog opplevingssenter for teknologi, naturvitenskap og matematikk der besøkande lærer ved å eksperimentere. Vitensentera blir nytta i opplæringa av realfag i barnehagar, skolar og lærarutdanninga og i fritida. Vitensentera er eit viktig verkemiddel for auka kunnskap i realfag og bidrar til å skape interesse for og rekruttering til eit kompetanseområde Noreg treng både nå og i framtida. Sentera fungerer som ei støtte og gir verktøy til skolane og lærarane i opplæringa og bidrar til oppfølging av nasjonale strategiar, slik som realfagsstrategien, jf. omtale under post 21. Tilbodet er knytt til læreplanar i realfag. Ti vitensenter er omfatta av Vitensenterprogrammet: – Jærmuseet – Rogaland – Nordnorsk vitensenter – Tromsø – Vitensenteret i Oslo v/Norsk Teknisk Museum – Vilvite – Bergen – Vitenlaben – Grenland – Vitensenteret i Trondheim – Vitensenteret innlandet – Gjøvik – Inspiria Science Center – Østfold – Sørlandet vitensenter – Vitenparken Campus Ås

Tilstandsvurdering

Situasjonen for å sikre og bevare samlingane ved universitetsmusea har betra seg i dei seinare åra, grunna tiltak i eigne lokale og leige av eksterne magasinlokale. Fleire av utfordringane kan ikkje løysast innanfor den bygningsmassen universitetsmusea rår over i dag. Dette gjeld både magasindelen av musea og utstillingsverksemda. Institusjonane som forvaltar eigen bygningsmasse, skal ha oversikt over tilstanden på bygningane og utarbeide langsiktige planar for vedlikehald og oppgraderingar. Departementet har òg bedt om at dei sjølvforvaltande institusjonane legg om internhusleigesystemet, slik at dei betre kan møte krava om verdibevarande vedlikehald og sikre effektiv bruk av areala. Departementet har bedt alle dei statlege institusjonane om å utarbeide langsiktige campusplanar for å sikre rasjonell bruk av areal og som støttar opp under dei strategiske prioriteringane til institusjonane. Fleire av institusjonane har utarbeidd campusplanar, og andre har planar under utarbeiding.

Universitetsmusea

Dei seks universitetsmusea har eit særskilt ansvar for å ta vare på den kultur- og naturhistoriske arven gjennom forskning, formidling og forvaltning. Det er spesielt ansvaret for oppgåver knytte til forvaltning av dei store vitenskaplege samlingane som skil musea frå resten av verksemda ved

universiteta. Etter at rapportar frå Riksrevisjonen i 2003 og 2008 peikte på utfordringar med sikring og bevaring av samlingane ved universitetsmusea, har departementet følgt opp tilhøva. Det er tildelt ekstra midlar til formålet frå departementet og universiteta for å ta vare på samlingane på ein betre måte. Det er stor variasjon mellom musea når det gjeld sikring og bevaring, men der det har skjedd endring, går ho i riktig retning. Musea i Oslo og Bergen har flytt delar av samlingane til leigde lokale og har med det betra tilhøva for gjenstandane. Universitetsmusea er ein viktig formidlingsarena for forskning frå universiteta, særskilt innanfor naturvitskap og kulturhistorie. Besøkstala ved universitetsmusea har gått mykje opp i fleire år, på grunn av nye utstillingar, omvisingar og andre faglege arrangement mot eit breitt og stadig større publikum. I 2015 var besøkstala ved universitetsmusea om lag 1,7 millionar. Musea har besøk av litt over 2 200 skoleklassar kvart år. Dette talet har ikkje auka i dei siste åra på grunn av låg tilgang på utstillingslokale, undervisningsrom og bemanning. Det ligg òg eit stort potensial i digital formidling.

Digitalisering

Det er stadig fleire av samlingane ved universitetsmusea som er digitaliserte, men det er framleis mange samlingar som enno ikkje er digitalt tilgjengelege. Digitalisering er viktig både for betre forvaltning av samlingane og for auka tilgang til materialet for forskning og formidling.

Post 50 Statlege universitet og høgskolar og post 70 Private høgskolar

Bygg for undervisning og forskning

To større byggeprosjekt blei ferdige, og bygga er tatt i bruk: Universitetsmuseet i Bergen (fase ein) for Universitetet i Bergen, og Senter for husdyrforskning for Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet.

Fleire institusjonar har sett i gang rehabiliterings- og oppgraderingsprosjekt innanfor sine egne budsjettammer, som til dømes Brøgger's hus (Geologisk museum) og Sophus Bugges hus ved Universitetet i Oslo. Tilsvarande prosjekt er gjennomførte ved universiteta i Bergen og Tromsø, og ved NTNU.

Mål: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Universitetsmusea

Formidlinga ved musea har auka mykje kvart år gjennom svært gode besøkstal, til og med i 2015, da den naturvitenskaplege avdelinga ved Universitetsmuseet i Bergen var stengt for oppgradering. Dei seks universitetsmusea hadde i 2015 meir enn 1,7 mill. besøkande, ein auke på 59 pst. sidan 2007 og ein auke på seks pst. samanlikna med i 2014. Den delen av samlingane som er digitalisert og tilgjengeleg på nettet, aukar gradvis. Nytt materiale blir digitalisert løpande, men det er framleis eit betydeleg, men varierende etterslep på eldre materiale når det gjeld digitaliseringa av samlingane ved musea. For det naturvitenskaplege materialet er Artsdatabanken blitt eit svært viktig verktøy for formidling av kunnskap

Mål: Effektiv, mangfaldig og solid høgre utdanningssektor og forskingssystem

Bygg for undervisning og forskning

Tromsø Museum – Universitetsmuseet ved Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet har i dag for små lokale og fasilitetar som ikkje tilfredsstillir moderne krav til oppbevaring og utstilling. Regjeringa vedtok i 2016 samla lokalisering i eitt bygg for Tromsø Museum – Universitetsmuseet i Tromsø sentrum. Regjeringa foreslår 5 mill. kroner på kap. 530 post 30 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet til prosjektering.

Post 50 Tilskott til Noregs forskingsråd

Mål for 2017

Tilskottet skal styrke universitet og høgskolar som innovasjonsaktørar, gi meir og betre forskning i høgskolane og i profesjonsfaga, og fremme forskning ved universitetsmusea.

Forskarskolane i arkeologi og biosystematikk er ei vidareføring av Strategisk forskningssatsing for universitetsmusea og bidrar til å styrke rekrutteringa og auke kvaliteten på doktorgradsutdanningane ved universitetsmusea.

Budsjettforslag for 2017

Kunnskapsdepartementet foreslår ei samla løyving på 191,9 mill. kroner over kap. 281 post 50. Departementet foreslår midlar til vidareføring av SHP, VRI, FORFI, FORNY, FINNUT, HELSEVEL og forskarskolane i arkeologi og biosystematikk ved universitetsmusea.

9 Sektorovergripande klima- og miljøpolitikk

Artsdatabanken gir ei nasjonal elektronisk oversikt over eigenskapar til, og omfang av, biologisk mangfald i Noreg. Artsdatabanken samlar data frå ei rekke institusjonar som universitetsmusea, miljøforskningsinstitutta, forvaltningsorgan og frivillige organisasjonar. I dei seinare åra har dei òg fått tilgang til data som er samla inn i samband med konsekvensutgreiingar, frå konsultentselskap og andre kommersielle verksemdar.

Viktige produkt og tenester frå Artsdatabanken er Raudlistene for artar og naturtypar, Svartliste for framande artar og ulike tenester som koplar naturkunnskap med elektroniske kart. Tenestene til Artsdatabanken er særleg viktige for miljø- forvaltning, undervisning og forskning, men dei har òg blitt svært populære blant allmenta, som opptre som både brukarar og bidragsytarar.

Eit anna viktig tiltak som Kunnskapsdepartementet finansierer, er den norske medlemskapen i Global Biodiversity Information Facility (GBIF). GBIF er eit internasjonalt initiativ for å sikre elektronisk tilgang til data om biologisk mangfald for forskarar og andre interesserte over heile verda. Den norske GBIF-noden er lagd til Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo. GBIF-Noreg samarbeider tett med Artsdatabanken om å legge til rette artsdata frå universitetsmusea, forskningsinstitutt, forvaltningsorgan og frivillige organisasjonar for bruk i miljøforvaltning, undervisning og forskning. Universitetsmusea forvaltar store vitenskaplege natur- og kulturhistoriske samlingar. Desse musea har ei viktig miljøpolitisk rolle gjennom forskning og formidling knytte til samlingane, særskilt når det gjeld tidsseriar og materiale som er innsamla over mange tiår. Gjennom den nordiske forskarskolen i biosystematikk har universitetsmusea fått ei større rolle i undervisning

og kompetanseheving innanfor klassisk biologi. Natur- og miljøforvaltninga i Noreg er mellom anna avhengig av denne kompetansen for å kunne følge opp naturmangfaldlova.

10 Samfunnstryggleik og beredskap

Tilsvarande er det ofte store samlingar av studentar og tilsette ved universitet, høgskolar og fagskolar. Universitet og høgskolar forvaltar store verdiar, som historiske bygningar, vitenskapleg utstyr, forskingsdata og vitenskaplege og historiske samlingar, særleg ved universitetsmusea i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø og Stavanger.

Andre vurderingar

Forskningsformidling

Store delar av det kunstnarlege utviklingsarbeidet og museumsutstillingane ved universitet og høgskolar er ikkje vurderte av eksterne fagfellar. Ein indikator for fagfellevurdert formidling på dette området vil derfor fange opp aktiviteten på ein tilfeldig måte.

Tabell 3.3 Prosjekt som er førte fram til forprosjekt

Institusjon	Prosjekt	Bruttoareal
Universitetet i Stavanger	Arkeologisk museum, nybygg og ombygging	6 130 m ²

Tabell 3.4 Prosjekt for sjølvforvaltande institusjonar under programmering eller i prosjekteringsbestilling hos Statsbygg, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, kap. 530 post 30

Institusjon	Prosjekt	Bruttoareal
Noregs miljø- og biovitenskaplege universitet	Rehabilitering, tunbygningane	Ikkje oppgitt
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	Vitenskapsmuseet (Kalvskinnet) ¹	Ikkje fastsett
Universitetet i Oslo	Vikingtidsmuseum på Bygdøy, tilbygg og rehabilitering	Ikkje fastsett
Universitetet i Oslo	Nytt anlegg for livsvitenskap, farmasi og kjemi	ca. 66 700 m ²
Universitetet i Oslo	Nytt utstillingsveksthus ved Naturhistorisk museum	Ikkje fastsett
Universitetet i Oslo	Nytt bygg for Odontologisk fakultet	Ikkje fastsett
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet	Magasin- og utstillingslokale for universitetsmuseet	Ikkje fastsett

¹ Vidare prosess må avvente oppfølginga av konseptvalet for framtidig campusløysing for NTNU.

Tabell 3.5 Prosjekt innanfor husleigeordninga under programmering eller i prosjekteringsbestilling hos Statsbygg, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, kap. 2445 post 30

Institusjon	Prosjekt	Bruttoareal
Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet	Nytt bygg for helse- og sosialfag, Elgesetergata	ca. 13 000 m ²

Kap. 255 Tilskott til freds- og menneskerettssenter

Kap. 255 Tilskott til freds- og menneskerettssenter

(i 1 000 kr)				
Post	Nemning	Rekneskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	31 166	32 070	32 968
71	Falstadsenteret	18 111	18 636	19 158
72	Stiftelsen Arkivet	8 768	25 522	11 434
73	Nansen Fredssenter	5 870	6 040	6 209
74	Narviksenteret	37 532	5 737	6 898
75	Det europeiske Wergelandsenteret	7 875	8 103	8 976
76	Raftostiftelsen	4 846	4 987	5 127
	Sum kap. 0255	114 168	101 095	90 770

Post 70 Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter

Mål for 2017

Målet med tilskottet er at Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) kan drive forskning, dokumentasjon, undervisning og formidling på områda Holocaust, folkemord, minoritetsspørsmål og menneskerettar. Tilskottet skal særleg medverke til at senteret kan tilby eit godt opplæringstilbod om fred og menneskerettar til barn og unge.

Rapport for 2015

HL-senteret tok imot i alt 17 697 besøkande i 2015. Det er ein auke på 18 pst. frå 2014. Av desse var 6 499 barn og unge. Senteret har i 2015 ført vidare det fleirårige skoleutviklingsprosjektet Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme, der ti skolar deltok. I samarbeid med Universitetet i Oslo har HLsenteret også gjennomført ein open foredragsserie med tittelen Et ufritt Norge. Krig og okkupasjon 70 år etter. Foredragsserien hadde stor publikumsoppslutning. Senteret har markert den internasjonale Holocaustdagen og leidd juryen, og har administrert arbeidet med Benjaminprisen. HL-senteret har halde fram med forskingsarbeidet innanfor fagområda sine og byrja arbeidet med ei befolkningsundersøking om holdningar til jødar og andre minoritetar. Forskningsprosjekta ved senteret inkluderer mellom anna Demokratiets institusjoner i møte med en nazistisk okkupasjonsmakt. Norge i et komparativt perspektiv. HL-senteret har medverka til Handlingsplan mot antisemittisme og utarbeidd Å bli dem kvitt, en rapport om norske rom og holocaust. HL-senteret har arrangert nasjonale og internasjonale konferansar og seminar innanfor senterets temaområde. Foredrag, konsertar og andre arrangement har hatt auka publikumsoppslutning i 2015, og for å gjere foredraga ved senteret lettare tilgjengelege for allmenta strøymer senteret frå og med 2015 alle foredrag. HL-senteret har arbeida vidare med planane om eit tilbygg, for å betre oppfylle alle delar av sitt mandat.

Budsjettforslag for 2017

Departementet foreslår å føre løyvinga vidare på same nivå som i 2016.

Post 71 Falstadsenteret

Mål for 2017

Målet med tilskottet er å medverke til at Falstadsenteret kan drive eit opplærings- og dokumentasjonsenter om fangehistorie frå den andre verdskrigen, og fremme kunnskap om demokrati, humanitær folkerett og menneskerettane. Tilskottet skal særleg medverke til at senteret kan tilby eit godt opplæringstilbod om fred og menneskerettar til barn og unge.

Rapport for 2015

I 2015 hadde Falstadsenteret 12 006 besøkande. Av dette var 6 314 elevar i grunnopplæringa. Elevtalet auka med tolv pst. samanlikna med året før, og besøkstala frå universitet og høgskolar viser også stor auke. Utvikling av metodar for undervisning i menneskerettar og demokratiopplæring har vore ei prioritert oppgåve i 2015. Undervisningstilbodet omfattar eit fire timars opplegg om historia til Falstad, fangehistorie, menneskerettar og demokrati. Undervisning er kjerneaktiviteten ved senteret, og Prosjekt Falstad Minnelandskap er eit tverrfagleg, fleirårig dokumentasjons- og formidlingsprosjekt som skal styrke det pedagogiske tilbodet og gi dei besøkande meir kunnskap om det tidlegare leirområdet. Forskings- og dokumentasjonsverksemda i 2015 har i hovudsak vore knytt til krigsgraver, fangeregister og tidsvitnemateriale. Forskings- og utviklingsarbeid om undervisning i menneskerettar har vore eit viktig satsingsområde også i 2015.

Budsjettforslag for 2017

Departementet foreslår å føre løyvinga vidare på same nivå som i 2016.

Post 72 Stiftelsen Arkivet

Mål for 2017

Målet med tilskottet er at Stiftelsen Arkivet i Kristiansand skal vere eit informasjons- og dokumentasjonsenter om krigshistoria, folkeretten og menneskerettane, og eit senter for demokrati og fredsskapande arbeid. Tilskottet skal særleg medverke til at stiftelsen kan tilby eit godt opplæringstilbod om fred og menneskerettar til barn og unge.

Rapport for 2015

7 801 elevar, studentar, lærarar og andre har i 2015 vore med på ulike undervisningsopplegg ved Stiftelsen Arkivet, med tema som rasisme, menneskerettar og jødeforfølgjing, ein auke på 1 152 frå 2014. 4 176 elevar med lærarar var på omvising i Gestapokjellaren. Alt i alt hadde senteret om lag 9 000 besøkande i 2015. Senteret samarbeider med Universitetet i Agder om to doktorgradsprosjekt, eitt om kinoen som konfliktarena under den andre verdskrigen, og eitt om krigsseglarane. Arbeidet med å utvikle eit nasjonalt register over krigsseglarane er nå i gang. Stiftelsen Arkivet var i 2015 arena for fleire kulturtiltak, arrangement og markeringar av mellom anna Holocaustdagen, frigjeringsdagen, russerfangane sin dag og krigsseglarane sin dag. Stiftelsen har i 2015 arbeidd vidare med å utvikle biblioteket sitt, arkivet sitt og utstillinga si, og med å førebu ei fornying og utbygging av lokala stiftelsen held til i.

Budsjettforslag for 2017

I samband med Stortingets handsaming av statsbudsjettet for 2016 fekk Stiftelsen Arkivet ein auke i

løyvinga på 1,5 mill. kroner for å etablere eit nasjonalt register over krigsseglarane, jf. Innst. 12 S (2015–2016) frå Kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen: «Komiteen mener historien om krigsseilerne er en viktig del av vår nære historie. Et krigsseilersenter som formidler forskningsbasert kunnskap, dokumentasjon og krigsseilerinformasjon vil være viktig kunnskap for kommende generasjoner og etterkommere av krigsseilerne.» Stiftelsen Arkivet fekk vidare ein auke i driftsløyvinga på 0,6 mill. kroner i samband med Stortingets handsaming av revidert nasjonalbudsjett 2016, jf. Innst. 400 S (2015–2016). Kunnskapsdepartementet foreslår å gjere auken varig, slik at samla løyving til senteret blir 11,4 mill. kroner.

Post 74 Narviksenteret

Mål for 2017

Målet med tilskottet er at Narviksenteret – nordnorsk stiftelse for historieformidling, menneskerettigheter og fredsbygging, kan fremme kunnskap om og forståing for fred og menneskerettar gjennom dokumentasjon og formidling av mellom anna nordnorsk krigs- og okkupasjonshistorie. Tilskottet skal særleg medverke til at senteret kan tilby eit godt opplæringsstilbod om fred og menneskerettar til barn og unge.

Rapport for 2015

Narviksenteret har i 2015 drive formidlingsaktivitet i form av seminar og konferansar, foredrag og utstillingar. Om lag 23 500 personar har besøkt Narviksenteret i 2015. Av desse var 3 500 elevar i grunnopplæringa. Det har også blitt arrangert pedagogiske opplegg for studentgrupper frå universitet og høgskolar. Senteret har halde fram med arbeidet med dokumentasjon av krigsminne. Senteret har også i 2015 hatt eit nært samarbeid med Røde Kors, og har også samarbeidd med ei rekke andre institusjonar, blant andre dei to universiteta i landsdelen, UiT – Noregs arktiske universitet og Universitetet i Nordland (nå Nord universitet). Senteret har òg medverka i eit program støtta av Erasmus+ og Aktiv Ungdom. Narviksenteret fekk i 2013 og 2014 tilsegn om totalt 92,8 mill. kroner til nye lokale for senteret i eit næringsbygg på Narvik Torv. I 2015 løyvde Stortinget 25,3 mill. kroner for å dekke attståande tilsegner av totalsummen. Senteret fekk òg 2 mill. kroner til inventar og nye utstillingar i samband med det nye bygget.

Budsjettforslag for 2017

Narviksenteret flytte våren 2016 inn i dei nye lokala på Narvik Torv, og den nye utstillinga blei offisielt opna i august 2016. Kunnskapsdepartementet foreslår å auke driftsløyvinga til senteret med 1 mill. kroner for å sette senteret i stand til å drifte dei nye lokala gjennom eit heilt driftsår, slik at samla løyving på posten blir 6,9 mill. kroner.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Programkategori 13.30 Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning

Rapport

Byggeprosjekter i regi av Statsbygg er de siste fem årene ferdigstilt til en kostnad tilsvarende 96 pst. av styringsrammene for porteføljen som helhet. Av 20 prosjekter planlagt ferdigstilt i 2015 var det forsinkelse i ett prosjekt. Det gjaldt Urbygningen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. Flere store byggeprosjekter var i 2015 under planlegging eller bygging, blant annet Livsvitenskapsbygget og Vikingtidsmuseet ved Universitetet i Oslo, Campus Ås ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), nytt Nasjonalmuseum på Vestbanen og nytt regjeringskvartal. Statsbygg har i 2015 hatt flere prosjekter for brukere med høye miljøambisjoner. Eksempler på dette er nytt Nasjonalmuseum på Vestbanen, som er et FutureBuilt-prosjekt, med mål om 50 pst. lavere klimagassutslipp i forhold til sammenliknbare kulturbygg. I tråd med departementets krav hadde byggeprosjektene ved ferdig forprosjekt et estimert energiforbruk som var 5 pst. lavere enn energikravene i teknisk forskrift.

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

I 2015 ble bevilgningen i hovedsak benyttet til prosjektering av nytt bygg for livsvitenskap ved Universitetet i Oslo. I tillegg ble bevilgningen benyttet til prosjektering av Vikingtidsmuseet på Bygdøy ved Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. I 2017 videreføres prosjekteringen av nytt bygg for livsvitenskap og Vikingtidsmuseet på Bygdøy, begge ved Universitetet i Oslo. Forprosjekt for Veksthuset ved Universitetet i Oslo ferdigstilles i 2017. Videre foreslås det 5 mill. kroner til oppstart av prosjektering av Tromsø Museum ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og 10 mill. kroner til oppstart av skisseprosjekt for Odontologisk fakultet ved Universitetet i Oslo. I tillegg er det avsatt midler for å bistå statlige virksomheter i utredninger om lokalbehov i tidligfase, før konkretisering av et eventuelt prosjekt. Det foreslås en bevilgning på 89 mill. kroner i 2017.

Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Posten inneholder midler til videreføring av byggeprosjekter som Stortinget tidligere har vedtatt å starte opp. Bevilgningen skal sikre optimal fremdrift i prosjekter under oppføring. I 2015 ble det brukt 1 195 mill. kroner på posten til å videreføre prosjekter som Stortinget tidligere har gitt startbevilgning til. Rehabilitering av Universitetsmuseet i Bergen fase 1 ble ferdigstilt tidlig høsten 2015. Forventet sluttkostnad for fase 1 av rehabiliteringen er 294,6 mill. kroner, noe som er godt innenfor kostnadsrammen på 340,2 mill. kroner.

avsatt midler på posten til sluttoppgjør og reklamasjon for bygg som ble ferdigstilt i 2015 eller tidligere.

Følgende prosjekter på kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen er under bygging i 2017:

	Oppstart	Avtalt ferdig	Kostnadsramme per 1.7.2017	Forslag 2017 (i mill. kr)
<i>Prosjekter under Kunnskapsdepartementet:</i>				
Norges Idrettshøgskole	2014	2017	883,2	260,0
UiT, Medisin og helsefagbygg inkl. parkeringsanlegg	2014	2018	1 353,9	470,0
NMBU og Veterinærinstituttet	2013	2019	6 909,4	1 633,0
UiB, Universitetsmuseet fase 2	2016	2019	400,2	137,0
Prosjekter i reklamasjonsfase				5,0
Samlet forslag post 33				2 505,0

Kostnadsrammene er eksklusive midler til kunstnerisk utsmykking, jf. kap. 530, post 36.

Prosjektet ved Universitetet i Bergen gjelder fase 2 av rehabiliteringen ved Universitetsmuseet.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

I 2015 ble det benyttet 90,2 mill. kroner til brukerutstyr til nybygget for Nasjonalmuseet på Vestbanen i Oslo og NMBU på Ås, samt til prosjektering av brukerutstyr til nybygg for livsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

I 2017 foreslås bevilgningene til brukerutstyr i nybygg for Nasjonalmuseet på Vestbanen i Oslo og NMBU på Ås videreført. Anslått behov er 35 mill. kroner til Nasjonalmuseet og 42 mill. kroner til NMBU. Kostnadsrammen for brukerutstyr til Nasjonalmuseet er 579,7 mill. kroner (per 1. juli 2017) og for NMBU 1 125,6 mill. kroner (per 1. juli 2017). Forventet ferdigstillelse for prosjektene er henholdsvis første og andre halvår 2019. Det foreslås en bevilgning på 77 mill. kroner i 2017.

Budsjettforslag

Følgende prosjekter på kap. 2445 Statsbygg er under bygging i 2017:

	Oppstart	Avtalt ferdigstillelse	Kostnadsramme per 1.7.2017	Forslag 2017 (i mill. kr)
<i>Bygg under Kulturdepartementet:</i>				
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, nybygg	2013	2019	5 807,2	1 458,0
<i>Bygg under Kunnskapsdepartementet:</i>				
Kunst- og designhøgskolen i Bergen, nybygg for samlokalisering	2013	2017	1 071,6	160,0
<i>Bygg under Justis- og beredskapsdepartementet:</i>				
Ullersmo fengsel	2016	2017	311,0	71,1
Indre Østfold fengsel, Eidsberg avdeling	2016	2017	276,2	65,4
<i>Prosjekt under Kommunal- og moderniseringsdepartementet</i>				
Sikker teknisk infrastruktur i regjeringskvartalet	2014	2018	2 595,4	525,0
Prosjekter i reklamasjonsfasen				76,8
Samlet forslag post 33				2 356,3

Kostnadsrammene er eksklusive midler til kunstnerisk utsmykking, jf. kap. 530, post 36.

Målet med nybygg for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design på Vestbanen i Oslo er å skape et vitalt, nasjonalt forsknings- og formidlingscenter for de visuelle kunstartene. Det vises også til Prop. 108 S (2012–2013) Nybygg for Nasjonalmuseet på Vestbanen og Innst. 337 S (2012–2013). Nybygg for samlokalisering av Kunst- og designhøgskolen i Bergen skal samle høgskolens virksomhet som i dag er spredt på flere ulike adresser. Kunst- og designhøgskolen blir del av Universitetet i Bergen fra 1. januar 2017.

Post 72 Samisk språk, informasjon m.m.

Formålet med tilskuddsordningen er å styrke bruken av samiske språk ved å legge bedre til rette for bruk av samisk i det offentlige, øke antallet samiske språkbrukere, gi mer informasjon på samisk og øke informasjon om samiske forhold. Mottakerne av tilskuddet er Fylkesmannen i Nordland og Østsamisk museum. Fylkesmannen i Nordland har ansvar for å forvalte midlene til flere av tiltakene i Handlingsplan for samiske språk. Midlene gis til språktiltak, med særlig vekt på sør- og lulesamisk. Østsamisk museum får tilskudd til sitt prosjekt Skoltesamisk språk over grenser.

I fordelingen av midlene for 2015 ble tiltak for sør- og lulesamisk språk prioritert med 2,4 mill. kroner. I tillegg ble det gitt midler til utvikling av en samisk forvaltningsordbok ved Universitetet i Tromsø og til Østsamisk museums prosjekt Skoltesamisk språk over grenser.

Det foreslås en bevilgning på 3,1 mill. kroner i 2017.

Velferd, oppvekst og miljø

Tabell 1.4 Velferd, oppvekst og miljø

							(i 1 000 kr)
Tiltak/ordning	Dep.	Kat.	Kap./post	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Forslag 2017	
Tilskudd til apotek ¹	HOD	B	0751/70	3 500	2 800		
Rekruttering og faglig utvikling i allmennlegetjenesten	HOD	B	0762/70	6 250	6 250	6 250	
Forsøks- og utviklingstiltak innen tannhelsetjenesten	HOD	B	0770/70	70 000	90 000	95 000	
Fraktrefusjonsordning for legemiddel ¹	HOD	B	0751/70	18 000	20 000		
Sykestuefinansiering, Finnmark	HOD	A	0732/70	9 100	9 300	9 500	
Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	KUD	A	323/60	19 959	20 338	20 690	
Det nasjonale museumsnettverket	KUD	B	328/70	1 087 052	1 173 881	1 462 990	
Riksteateret ²	KUD	B	323/01	72 761	72 222	79 748	
Riksteateret – turnevirksomhet ³	KUD	B	323/21	60 594	60 207	61 128	
Kulturtanken (tidl. Rikskonsertene) ⁴	KUD	B	325/01	162 609	163 445	108 923	
Region-/landsdelsinstitusjoner (musikk og scenekunst) ⁵	KUD	B	323/71	240 026	244 587	756 680	
Region-/landsdelsinstitusjoner (scenekunst) ⁵	KUD	B	324/71	482 658	498 328	0	
Regionale filmsentre og tilskudd til regionale filmtiltak for barn og unge	KUD	A	334/73	58 827	70 471	75 720	
Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	KLD	B	1420/72	113 737	144 837	148 892	
Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen	KLD	B	1420/73	66 488	70 051	70 051	
Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål	KLD	B	1420/22	211 420	277 943	288 753	
Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål	KLD	B	1420/70	25 861	33 255	24 755	
Verdiskaping på kulturminneområdet	KLD	B	1429/77	8 242	5 000	5 000	

Gjeldende romertallsvedtak fra tidligere år

Rehabilitering av Universitetsmuseet ved Universitetet i Bergen, fase 1, innenfor en kostnadsramme på 328,0 mill. kroner i prisnivå per 1. juli 2013.

Nærings- og fiskeridepartementet

Tabell 4.4 Prosjekter og mottakere som fikk støtte i 2015

	(i 1 000 kr)
Mottaker/prosjekter	
Riksantikvaren – Nasjonalt pilegrimssenter	2 000
Insentivmidler til restrukturering av reisemålsselskap	2 663
Museum Vest – Fornying av Norsk Fiskerimuseum	2 000
Museum Vest – Havbruksnæringens historie i Norge	1 000
Havforskningsinstituttet – Forskningssamarbeid Norge og Kina	300
Stiftelsen Museum Nord – Forprosjekt SKREI Opplevelsessenter	500
Fiskeriparken AS – Økt kunnskap om hvalfangstnæring og konsum av hval	200
Sum	21 285

Post 01 Leie av bergrettigheter og eiendommer

Inntektene kommer fra leie av bergrettigheter og utleie av gruveeiendommer. Det foreslås en bevilgning på 100 000 kroner. Det foreslås også at bortfeste av gruver til museale formål kan skje vederlagsfritt, jf. forslag til vedtak XII.

Klima- og miljødepartementet

Post 53 Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning

Forskarskolen i biosystematikk (ForBio) er eit tverrinstitusjonelt samarbeid mellom dei fire naturhistoriske universitetsmusea i Noreg, og er finansiert gjennom støtte frå Klima- og miljødepartementet (Artsprosjektet) og Kunnskapsdepartementet (NFR/UNI-MUSEER). I 2015 vart det halde 6 kurs med internasjonale forskarar

Tabell 7.3 Fordeling av tilskot

Organisasjon/stiftelse	Rekneskap 2015	Løyving 2016	Forslag 2017
<i>Miljøorganisasjonar</i>			
Den Norske Turistforeining	6 304 680	6 117 000	6 239 000
Forbundet Kysten	5 091 480	4 848 000	4 564 000
Fortidsminneforeininga ¹	4 614 960	6 462 000	4 156 000
Framtida i våre hender	4 290 360	4 255 000	3 450 000
Noregs Jeger- og Fiskarforbund	9 309 960	9 022 000	10 064 000
Noregs naturvernforbund	7 659 360	7 430 000	7 597 000
Folkeaksjonen oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja ²	1 889 600	1 831 000	1 831 000
<i>Paraplyorganisasjonar</i>			
Sabima	1 780 100	1 736 000	1 655 000
Kulturvernforbundet	1 780 100	1 736 000	1 655 000
Regnskogfondet	1 285 500	1 700 000	1 655 000
<i>Barn- og ungdomsorganisasjonar</i>			
Natur og Ungdom	3 877 800	3 782 000	5 270 000
Miljøagentane	1 335 500	1 292 000	2 436 000
<i>Miljøstiftelsar</i>			
Idébanken	646 100	630 000	642 000
Miljøstiftelsen Bellona	2 140 800	2 098 000	2 060 000
Norsk kulturarv	1 140 700	1 116 000	1 131 000
WWF Noreg	3 170 100	3 351 000	3 033 000
Zero	1 388 000	1 359 000	1 346 000
Norsk klimastiftelse		468 000	449 000
Sum	57 705 100	59 233 000	59 233 000

¹ I 2016 blei Fortidsminneforeininga òg tildelt 2 mill. kroner til museumsdrift jf. Innst. S 9 (2015-16).

² Organisasjona blir flytt til kap. 1420 post 77 frå 2017.

Post 85 Naturinformasjonssenter, kan overføres

Tildelingskriterium

Både autoriserte senter, andre som arbeider med naturinformasjon (for eksempel museum og stiftelsar) og senter som ikkje er autoriserte, kan søkje om tilskot til utstillingar og informasjonstiltak.

Rapport 2015

Følgjande senter fekk tilskot i 2015:... Midt-Troms museum

Rolle og oppgåver for Riksantikvaren

I saker der Riksantikvaren utøver mynde etter særlov, skal både kulturminnefaglege og andre samfunnsomsyn leggjast til grunn for avgjerdene. Riksantikvaren har ansvaret for å gjennomføre den statlege kulturminnepolitikken, og har i den samanhengen eit overordna kulturminnefagleg ansvar for arbeidet fylkeskommunane, Sametinget, forvaltningsmusea og Sysselmannen på Svalbard utfører som regionale styresmakter for kulturminne.

Post 70 Tilskot til automatisk freda og andre arkeologiske kulturminne, kan overføres

Posten dekkjer utgifter til arkeologiske undersøkingar ved mindre, private tiltak og når særlege grunnar ligg føre. Delar av midlane under posten er knytte til bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG) og for utvalde, arkeologiske kulturminne og kulturmiljø (BARK). Posten dekkjer òg tilskot til arkeologiske museum, sjøfartsmuseum og Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Posten er òg nytta til finnarløn. 0,25 mill. kroner er flytt frå posten til post 22 og skal nyttast til tenester i samband med dei to bevaringsprogramma utvalde arkeologiske kulturminne og kulturmiljø og bergkunst der Riksantikvaren står som tilsegnshavar og gjennomfører av oppgåvene. Midlane under posten er relaterte til nasjonalt mål: «Eit prioritert utval automatisk freda og andre arkeologiske kulturminne skal ha eit ordinært vedlikehaldsnivå innan 2020». Nettsida Miljøstatus.no viser grad av måloppnåing for dei nasjonale måla.

Tildelingskriterium

Midlane nyttast og til nødvendig fagleg assistanse til fylkeskommunane og Sametinget i forvaltningssaker. Midlane dekkjer nødvendig fagleg assistanse frå Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Midlane skal vidare nyttast til å dekkje utgifter til nødvendige undersøkingar for å sikre det vitskaplege kjeldematerialet og til anna arbeid for å sikre kulturminnet på staden, til hjelp i kulturminnekriminalitetssaker og ved dei arkeologiske forvaltningsmusea. I tillegg skal midlane dekkje saksbehandling og feltundersøkingar ved sjøfartsmusea.

Rapport 2015

Gjennom bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG) er det i 2015 utført dokumentasjon, skjøtsel, tilrettelegging og sikring av bergkunstlokalitetar over heile landet, og det er gjennomført tiltak og prosjekt innan metodeutvikling og formidling. I 2015 vart det gitt tilskot på 6,2 mill. kroner til fylkeskommunar/Sametinget og dei arkeologiske forvaltningsmusea for tiltak innan skjøtsel og tilrettelegging av 91 bergkunstlokalitetar. Saman med tiltak som er ført vidare frå 2014 har arbeidet omfatta 155 lokalitetar. Det er òg utført dokumentasjon av 87 bergkunstlokalitetar.

Tabell 7.12 Tiltak til automatisk freda og andre arkeologiske kulturminne 2015

Tiltak	Tal på saker	Tilskot (i 1 000 kr)	Merknader
Mindre private tiltak. Direkte tilskot frå RA	41	8 401	Midlane blir betalte ut til den institusjonen som gjennomfører utgravinga
Mindre, private tiltak. Tilskot til fylka i samband med prøveprosjekt med delegert mynde.	2	119	
Særlege grunnar. Direkte tilskot frå RA	12	3 276	
Sikring av arkeologiske kulturminne og vitskapleg kjeldemateriale	22	5 411	
Andre prioriterte myndigheitsoppgåver ved dei arkeologiske forvaltningsmusea	5	1 005	
Saksbehandling ved sjøfartsmusea	5	5 100	
Finnarlønn	1	0,75	
Bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG)		6 200	Sjå ovanfor
Bevaringsprogrammet for utvalte arkeologiske kulturminne og kulturmiljø (BARK)		3 200	Sjå ovanfor
Sum	88	32 712,75	

Post 72 Tilskot til tekniske og industrielle kulturminne, kan overførast

Anlegg	Tilskot FDV	Tilskot istandsetjing	Sum total
<i>Anlegg i bevaringsprogrammet</i>			
Atlungstad Brenneri	2 100	1 426	3 526
Bredalsholmen Dokk	1 450	1 626	3 076
Fetsund lenser	3 021	1 099	4 120
Folldal Gruver	2 276	855	3 131
Haldenkanalen	1 698	1 919	3 617
Kistefos Træsliperi	1 470	905	2 375
Klevfos Cellulose- og Papirfabrik	1 296	0	1 296
Neptun sildeoljefabrikk	2 205	0	2 205
Næs jernverksmuseum	1 429	0	1 429
Odda smelteverk	1 174	2 455	3 629
Rjukanbanen	3 406	2 391	5 797
Salhus tricotagefabrik	2 003	0	2 003
Sjølingstad Uldvarefabrik	3 106	955	4 061
Spillum dampsg & høvleri	2 735	0	2 735
Tyssedal kraftverk	2 110	0	2 110
<i>Sum anlegg i bevaringsprogrammet</i>	<i>31 479</i>	<i>13 631</i>	<i>45 110</i>
<i>Anlegg utanfor bevaringsprogrammet</i>			
Pressemuseet Fjeld Ljom		50	50
Hagevik Tønnefabrikk		450	450
Minneslippen		50	50
Thamshavnbanen		1 049	1 049
Sellevåg Treskofabrikk		187	187
Tjørnvåg Selspekkeri		198	198
Vigsnes Gruveområde		328	328
<i>Sum anlegg utanfor bevaringsprogrammet</i>		<i>2 312</i>	<i>2 312</i>
Sum total	31 479	15 943	47 422

Post 75 Tilskot til fartøyvernssenter, kan overførast

Tildelingskriterium

Målgruppa er Nordnorsk Fartøyvernssenter og Båtmuseum i Gratangen, Hardanger Fartøyvernssenter i Norheimsund og Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernssenter ved Kristiansand. Tilskota til fartøyvernssentra i 2017 skal i første rekkje medverke til å finansiere stillingar knytte til dokumentasjonsarbeid i samband med istandsetjingsarbeid på fartøy som Riksantikvaren gir tilskot til. Tilskot til dokumentasjon skal berre dekkje dokumentasjonsarbeid ut over det som normalt inngår

som ein del av det vanlege verftsarbeidet. I 2017 skal fartøyvernentra, i samarbeid med Riksantikvaren, utarbeide ein mal for dokumentasjon av istandsetjingsarbeid. Vidare kan midlane nyttast til generell rådgjeving, opplæring og kompetansebygging ved senteret og overfor eksterne fartøyeigarar. Ein mindre del av tilskota kan òg nyttast til investeringar i anlegget.

Rapport 2015

I 2015 er 10,7 mill. kroner over post 75 fordelt til dei tre fartøyvernentra Nordnorsk Fartøyvernenter og Båtmuseum i Gratangen (3,5 mill. kroner), Hardanger fartøyvernenter i Nordheimsund (3,5 mill. kroner) og Bredalsholmen Dokk og fartøyvernenter (3,5 mill. kroner).

8.1.8 Kulturdepartementet

God forvaltning av kulturminne i form av bygningar og anlegg, i hovudsak enkeltbygningar og bygningsmiljø, men òg tekniske og industrielle kulturminne, bergkunst og kulturlandskap, og kulturminne i form av kyrkjer og gravplassar utgjer Kulturdepartementets bidrag til regjeringas samla klima- og miljøpolitikk. Det nasjonale museumsnettverket rapporterer om i alt ca. 5 000 kulturhistoriske bygningar i 2015. Museas bevarings- og formidlingsarbeid medverkar til å spreie kunnskap om og oppleving av desse miljøverdiane. Over Kulturdepartementets budsjett blir det no gitt driftstilskot til 64 konsoliderte museum i det nasjonale museumsnettverket. Norsk kulturråd forvaltar òg tilskotsordninga for sikringstiltak ved musea. Over ordninga vart det i 2015 innanfor ei ramme på 9 mill. kroner gitt tilskot til 48 tiltak fordelt på 21 museum.

Justis- og beredskapsdepartementet

Post 71 Tilskudd til Norsk rettsmuseum

Bevilgningen på posten dekker driftstilskudd til Norsk rettsmuseum (NRM). NRM er en stiftelse lokalisert i Trondheim. Det foreslås en bevilgning på posten på 4,947 mill. kroner.

6.4.6 Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn ansatt i kultur- og mediesektoren

Tabell 6.5 Andelen ansatte innvandrere i kultur- og mediesektoren.

Sektor	Arbeidstakere med innvandrerbakgrunn i 2015						Arbeidstakere totalt
	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt %	Kvinner %	Menn %	
Film og video	395	187	208	9	47	53	4 295
Radio og fjernsyn	249	118	131	4	47	53	5 767
Selvstendig kunstnerisk virksomhet	540	278	262	12	51	49	4 504
Drift av lokaler tilknyttet kunstnerisk virksomhet	129	62	67	13	48	52	1 015
Bibliotek og arkiv	359	257	102	9	72	28	4 059
Museum og kulturvern	429	250	179	12	58	42	3 658
Sum	2 101	1 152	949	9	55	45	23 298

Registerbasert sysselsettingsstatistikk. SSB.

Utenriksdepartementet

Post 75 EØS-finansieringsordningen (2009–2014), kan overføres Post 76 Den norske finansieringsordningen (2009–2014), kan overføres

Kulturarv

Fremme av kulturelt mangfold og interkulturell dialog er et hensyn i mange av programmene, herunder fokus på den jødiske kulturen og romkulturen. Eksempler her er det jødiske museet i Polen, og ASTRA museet i Romania (romkulturen).

Helsedepartementet

Nasjonalt medisinsk museum

Nasjonalt medisinsk museum er integrert i Norsk teknisk museum, og er opprettet på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Museet skal formidle medisinhistorie ved å dokumentere og bevare gjenstander, fotografier, arkivmateriale og bøker innenfor sitt felt, samt videreutvikle utstillinger. Tilskuddet foreslås videreført i 2017.